

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 9.12.2025 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa koskevan hakemuksen ja sitä koskeva määräys täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta:

Hakija: Boliden Kevitsa Mining Oy
Alueen nimi: Keivitsa
Lupatunnus: ML2024:0049
Alueen sijainti ja koko: Sodankylä, 448,51 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätös on nähtävillä Tukesin kotisivulla osoitteessa: <https://tukes.fi/malminetsintaluvat-ja-valtaukset>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan verkkosivuilla.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Matti Ohtamaa puh. 029 505 2289

Kuulutettu 9.12.2025

Pidetään nähtävänä 15.1.2026 asti.

LIITTEET

Liite 1: Lupakartta malminetsintäalueesta

Boliden Kevitsa Mining Oy
Kevitsantie 730,
99670 Petkula

MALMINETSINTÄLUPAPÄÄTÖS JA SITÄ KOSKEVA MÄÄRÄYS TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Hakija: Boliden Kevitsa Mining Oy
2345699-1
Suomi

Yhteystiedot: Kevitsantie 730,
99670 Petkula

Lisätietoja antaa:

Tom Söderman Sekä
tom.soderman@boliden.com

Mira Kyllästinen (lupa-asiat)
mira.kyllastinen@boliden.com
040 637 6561

Alueen nimi: Keivitsa
Alueen sijainti: Sodankylä

Hakemus on tullut vireille 5.7.2024. Kaivosviranomaisen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n ja 169 §:n vaatimukset. Hakemukselle on annettu lupatunnus ML2024:0049 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 5.7.2024.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) pykälien 5, 9 ja 32 tarkoittamalla tavalla.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla Boliden Kevitsa Mining Oy:lle malminetsintäluvan nimeltä "Keivitsa" lupatunnuksella ML2024:0049.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Tässä malminetsintälupapäätöksessä annetut tarpeelliset tarkentavat lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi perustuvat kaivoslain (621/2011) 51 §.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika malminetsintäluvalla. Malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki 621/2011, 60 §, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Kaivosviranomaisen voi kuitenkin kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla antaa päätöksen täytäntöönpanomääräyksen perustellusta syystä hakijan pyynnöstä, jolloin luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta. Päätöksen lainvoimaisuus tulee tarkistaa luvassa mainitulta hallinto-oikeudelta valitusajan päättymisen jälkeen.

Boliden Kevitsa Mining Oy on 5.7.2024 hakenut päätöksen täytäntöönpanomääräystä kaivoslain 169 §:n mukaisesti ja perustellut hakemuksessaan täytäntöönpanomääräyksen tarpeen.

Tukes määrää kaivoslain (621/2011) 169 §:n nojalla, että tämän lupapäätöksen lupamääräyksessä 1 kuvattuihin yksilöityihin toimenpiteisiin 1–2 voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä annettuja lupamääräyksiä noudattaen. Toimenpiteet olivat sallittuja myös aikaisemmin voimassa olleessa luvassa.

Tutkimustoimenpiteet (lupamääräys 1 kohdat 1–3) voidaan kuitenkin aloittaa vasta, kun malminetsintäluvan ML2024:0049 päätöksessä määrätty vakuus on asetettu, ja muut edellytetyt velvoitteet on suoritettu. Vakuus asetetaan kaivoslain 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden suorittamista sekä 103 §:ssa tarkoitettun vahingon ja haitan korvaamista varten, sekä 169 §:ssä mainittujen niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Toimet on suoritettava tässä malminetsintäluvan jatkoaikapäätöksessä annettuja lupamääräyksiä noudattaen. Luvanhaltija voi tämän lisäksi ryhtyä myös sellaisiin malminetsintätutkimuksiin, joihin ei kaivoslain (621/2011) 7 ja 9 §:n nojalla vaadita malminetsintälupaa.

Kuitenkin lupamääräyksessä 1 kohdassa 3 mainitut tutkimuskaivannot ja tutkimusojat ovat sallittuja vasta, kun on varmistettu, että lupapäätöksestä ei ole valitettu hallinto-oikeuteen.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että malminetsintätöitä suorittava henkilöstö ja urakoitsijat ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 448,51 ha

Alueen nimi: Keivitsa

Sijainti: Sodankylä

Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1). Lupa-alueesta on rajattu pois tiedossa olevat esteet. Malminetsintää ei saa suorittaa tällä luvalla, eikä jokamiehenoikeudella 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta, yksityistä pihapiiriä tai erityiseen tarkoitukseen otetuilla alueilla. Jokamiehenoikeuksiin kuuluvalla liikkumisella ei myöskään saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä muille ihmisille tai luonnolle.

Alueesta tarkemmin

Malmietsintälupa-alue sijaitsee Sodankylän kunnan alueella, Keivitsan kaivoksen välittömässä läheisyydessä. Malminetsintälupa-alue sijoittuu Lokka-Koitelainen-Keivitsa yleiskaava-alueelle, jossa lupa-alue on merkitty maa-aineksen ottoalueeksi.

Malminetsintälupa-alueella ei sijaitse luonnonsuojelu- tai suojeluohjelma-alueita, Natura 2000-verkoston kohteita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita, eikä luokiteltuja pohjavesialueita. Alue sijaitsee Oraniemen paliskunnan erityisellä poronhoitoalueella.

Otaksuma mineraaleista

Alueen geologiseen malmipotentialiin sekä hakijan suorittamiin tutkimuksiin (Keivitsan kaivos) ja tuloksiin perustuen hakija otaksuu alueella olevan seuraavia kaivosmineraaleja: Nikkeliä (Ni), kuparia (Cu), kultaa (Au), sinkkiä (Zn), hopeaa (Ag) ja kobolttia (Co)

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)
3. Tutkimuskaivannot ja tutkimusojat

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeelliseksi ottaen huomioon kohteella tehdyt aikaisemmat tutkimukset. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimustöistä ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoitus on lisäksi tehtävä erityisellä poronhoitoalueella asianomaiselle Oraniemen paliskunnalle. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011), 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012), 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsinnästä tässä luvassa lupamääräyksessä 1 kohdassa 1 ja 3 sallituilla menetelmillä, ei synny kaivannaisjätettä. Mikäli kaivannaisjätettä syntyy lupamääräyksen 1 kohdassa 2 mainitussa kallioperänäyteenotossa kairaamalla, malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä ja käsittelemisestä. Maanpinnalle nouseva hienojakoinen paikallinen kiviaines eli kairaussoija on kaivoslain 13 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätettä. Hakija on toimittanut kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman, jossa on kuvattu taloudellisesti ja teknisesti parhain tapa käsitellä kohteilla mahdollisesti syntyvä kairaussoija. Lupamääräyksessä 8 ja 9 on määrätty tarkemmin, kuinka tulee toimia luonnonsuojelulaissa tarkoitetuilla erityisesti suojeltavilla kohteilla tai jos alueelle sijoittuu pohjavesialueita.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien **kiinteistöjen omistajille** (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §), ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on lisäksi tehtävä poronhoitolaissa säädetyllä erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella (*erityinen poronhoitoalue*) asianomaiselle Oraniemen paliskunnalle.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava kaikista poikkeustilanteista, jotka saattavat vaatia toimenpiteitä maastossa aina Tukesille, ja poikkeustilanteen luonne huomioiden asianosaisille viranomaisille sekä mahdolliselle kiinteistön omistajalle.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille,
- toimivaltaisen Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle,
- Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä Museovirastolle tai alueelliselle vastuumuseolle (Lapin maakuntamuseo).

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisen ei näe tässä vaiheessa tarvetta malminetsintäalueen pienentämiselle. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2024:0049 alueella. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §, 51, 67 §). Otettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, että kyseessä on vaiheittain etenevä tutkimustoiminta, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Tässä malminetsintäluvassa **ML2024:0049** määrätään lupakohtainen **3000 euron** suuruinen vakuus. Vakuus asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitettun vahingon ja haitan korvaamista, 169 §:ssä mainittujen niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä malminetsintäluvassa määrätty vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella, joka perustuu malminetsintäalueilla suoritetun valvontatyön kautta saatuihin havaintoihin. Valvontahavaintojen perusteella tyypillisimpien malminetsintäalueilla sattuvan vahingon suuruusluokka on linjassa tässä luvassa määrätyn vakuuden kanssa. Kaivosviranomaisen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätyttyä määrättyyn vakuuteen. Luvassa sallitut geofyysiset- ja geokemialliset tutkimusmenetelmät tai maaperä- ja kallioperänäytteenotto tai tutkimusojat eivät aiheuta merkittävää vahinkoa ympäristölle tai luonnolle, kun tutkimustyö suoritetaan lupamääräyksiä noudattaen. Malminetsinnästä johtuvia tyypillisiä maanomistajalle aiheutuvia vahinkoja ovat lähinnä yksittäiset puustovahingot. Luvassa on kielletty luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien vahingoittaminen tai vaarantaminen. Mikäli alueella on sellaisia, niitä varten on annettu tarkat rajoitukset. Lähtökohtaisesti luvanhaltijan urakoitsijoilla on erillinen vastuuvakuutus tutkimustoimissa aiheutuneita ennakoimattomia vahinkoja varten. Kaivosviranomaisen harkitsee luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä, onko vakuuden suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintä sekä malminetsintäalueella liikkuminen ja muu alueen käyttö on rajoitettava tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Luonnonolosuhteilla tarkoitetaan alueen pohja- ja pintavesioloja, lämpö- ja kosteusoloja sekä kasvien kasvupaikkatekijöitä.

Tämän päätöksen liitteessä 1 tarkoitettulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta toiminnan kannalta välttämättömään liikkumiseen ei tarvita erillistä maastoliikennelupaa. Tutkimustyön kannalta välttämättömiin kairaus-toimenpiteisiin saa käyttää alueen vettä, mutta jos kairauksessa käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava siten kuin vesilain (587/2011) 2. luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Tässä luvassa sallitaan kairausapuaineiden käyttö, mikäli niitä tarvitaan tutkimustoiminnalle tarpeellisen kallioperänäytteen saamiseksi. Mikäli kairauksessa käytetään apuaineita, on käytettävä sellaisia apuaineita, joiden käytöstä ei aiheudu ympäristönsuojelulaissa säädetyn pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta (527/2014, 17§).

Malminetsintäluvan haltijan on varmistettava, että mahdolliset ennalta odottamattomat vuodot tutkimustoiminnanaikaisessa koneellisessa näytteenotossa hallitaan käyttämällä koneeseen integroituja ja riittäväksi mitoitettuja valumakaukaloita. Luvanhaltijan tulee kyetä myös tarvittaessa torjumaan öljyvuoto viipymättä imeytysaineilla. Kairauksen päätyttyä on tulpattava kairareikä aina teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä, mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 metrin pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomiovärillisin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnisteet ja heijastin. Kairakohteiden jätahuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella.

Perustelut: Tukesilla on ollut lupaharkinnan tukena useita kymmeniä erilaisia ympäristöselvityksiä ja luontotutkimuksia. Pelkästään malminetsinnässä käytettävään kairausveteen liittyviä tutkimuksia on tehty yli 10 kappaletta vuosina 2011–2024. Kaikkia tutkimuksia yhdistää se, että niiden johtopäätöksissä on päädytty samankaltaisiin tuloksiin, eli siihen että kallioperäkairaus ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia vesien laatuun. Kaikki kairauksessa mahdollisesti käytettävät apuaineet tule olla rekisteröitynä Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) rekisteriin (REACH), ja on ne hyväksytyt käyttötarkoituksensa mukaisesti käytettäväksi EU:n alueella. Mitkään näiden kemikaalien ainesosista eivät saa olla myrkyllisiä tai biokertyviä. Malminetsinnän ympäristövaikutuksia on tämän lisäksi selvitetty useissa Natura vaikutustenarvioinneissa, jotka ovat käsittäneet laajan joukon maastossa tehtyjä kartoituksia ja kasvi- ja vesivaikutusseurantoja. Vuosien 2011–2024 aikana luontoselvityksiin on käytetty useita kymmeniä miljoonia euroja. Edellä mainittujen tutkimusten ja selvitysten lisäksi Tukes valvoo itse maastossa vuosittain yksittäisiä tutkimuskohteita riskiperusteisesti noin 25–30 kohdetta vuodessa. Kairakoneen käytössä ollaan siirtymässä hydraulikan sijasta mm. käyttämään sähkömoottoreita, eikä kairaustyössä tarvita muutoinkaan öljyä, vaan jäähdytys tehdään puhtaalla vedellä. Tällöin vaikutukset maankamaraan ja vesiin on minimaaliset. Kairakone tekee työnsä paikallaan, jolloin mahdolliset bioöljyvuodot on helppo havaita heti ja korjata tilanne. Kairakoneesta voi vuotaa pahimmassakin tapauksessa vain muutamia desilitroja bioöljyä. Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintäalueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Hakemuksessa suunnitellulla malminetsinnällä, huomioitaessa sen toiminnan laatu ja laajuus, ei ole merkittäviä vaikutuksia luonnonolosuhteisiin ja ympäristöön. Lupa-alue sijaitsee yleiskaavassa maa-aineksen ottoon tarkoitettuna alueella ja Kevitsan kaivoksen välittömässä läheisyydessä. Tutkimusalue on suota ja metsätalousmaata, jossa on harjoitettu tehokasta metsänhoitoa ja -hakkuita. Luvanhakija on kuvannut toimiensa vaikutuksia hakemuksessa, sekä siihen liitettyssä kaivannaisjätetuoltosuunnitelmassa. Tukes on selvittänyt ennen päätöksen antamista alueen luonnonolosuhteita mm. ilmakuvista, olemassa olevan tiedon ja hakemukseen

saatujen lausuntojen pohjalta. Tukes on tullut siihen johtopäätökseen, että suunnitelluilla tutkimuksilla ei aiheuta haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai mitään muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta.

Tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät on kirjattu lupamääräykseen 1. Sallituilla malminetsintämenetelmillä ei vaikeuteta oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista. Lupamääräyksen 1 kohdassa 2 mainittua koneellisesti tehtävää maa- ja kallioperänäytteenottoa ei saa suorittaa vesistön päältä. Mikäli malminetsintätutkimukset edellyttävät kairausta vesistön päältä, tulee sitä varten hakea luvan muuttamista kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaisesti.

Tällä malminetsintäluvalla ei ole tarkoituksena tehdä koelouhintaa taikka laajuudeltaan tai vaikutuksiltaan sitä vastaavia toimenpiteitä, eikä toimintaa myöskään ole suunniteltu asema-kaava-alueelle. Sallittujen, kohteella hetkellisesti suoritettavien tutkimustoimien ei voida myöskään katsoa häiritsevän merkittävästi Suomen pesimälintuja, jotka ovat suurelta osin luonnonsuojelulailta rauhoitettuja. Suomessa seurataan lajien uhanalaisuutta, ja lajien uhanalaisuustilanteen voi tarkastaa Punaisen kirjan verkkopalvelussa (YM & SYKE, 2019), joka löytyy osoitteesta <https://punainenkirja.laji.fi>. Kirjassa on mainittu myös aina uhanalaisuuteen johtaneet syyt ja uhkatekijät tulevaisuudessa. Tässä luvassa sallittuja malminetsintämenetelmiä ei mainita kirjassa syiksi tai tulevaisuuden uhkatekijöiksi.

Lupa-alue sijoittuu muutamilta kohdilta n.80-120 m päähän Koitelaisen (FI1301716) Natura 2000-alueesta. Natura 2000 –verkoston tavoitteena on saavuttaa luontodirektiivissä yksilöityjen luontotyyppien ja luonto- ja lintudirektiivissä yksilöityjen lajien suotuisa suojelutaso.

Luontodirektiiviin sisältyy epäsuorasti vaatimus varovaisuusperiaatteen soveltamisesta, jos vaikutuksista on epävarmuutta. Natura 2000 -alueiden suojelutavoitteet pitää asettaa etusijalle. Eräissä tilanteissa arviointivelvollisuus koskee myös olemassa olevan tai ehdotetun Natura 2000 -alueen ulkopuolella toteutettavia hankkeita ja suunnitelmia. Näin on silloin, jos sillä todennäköisesti on Natura 2000 -alueelle ulottuvia **merkittäviä haitallisia vaikutuksia**. Siten esimerkiksi melua aiheuttavan lentokentän rakentaminen Natura 2000 -alueen kylkeen tai lintuveden vesitalouden muuttaminen tiepenkereellä saattaisi edellyttää pykälässä tarkoitettua arviointia, vaikka itse Natura 2000 -alueeseen ei koskettaisikaan. Olennaista ratkaisutilanteessa onkin lähestyä asiaa siltä kannalta, onko suojeluratkaisun suhteellisuus (kohtuullisuus) otettu huomioon jo suojelusta päätettäessä. Alueen lähelle on avattu Kevitsan kaivos, joka on toiminnassa, aiheuttamatta merkittäviä vaikutuksia Koitelaisen Natura 2000 -alueen suojeluperusteisiin. Jos suojelualueen oikeusvaikutukset koskisivat laajoja yksityisomistuksessa olevia kiinteistöjä tai muita, joiden oikeuteen tai etuun asia saattaa vaikuttaa, on heitä ollut kuuluttava hallintolain mukaisesti ennen päätöksentekoa. Tätä päätöstä ratkaistaessa ei edellytetä mitään poikkeuslupaa luonnonsuojelusta, sillä tutkimusalue sijoittuu kokonaisuudessaan suojelualueen ulkopuolelle, eikä suunnitelluista tutkimuksista voi perustellusti arvioida aiheutuvan alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia huomioiden myös alueen muu toiminta.

Viranomaisen saa pääsääntöisesti myöntää luvan vain, jos hanke tai suunnitelma ei merkittävästi heikennä Natura 2000 -alueen tai valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman alueen luonnonarvoja. Hakijan tulee ensisijaisesti pyrkiä osoittamaan puolueettomasti ja näyttöön tukeutuen, että merkittäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueeseen ei todennäköisesti aiheudu. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja aluetta hallitsevan viranomaisen lausunnoille asiaan on luonnollisesti annettava huomattava paino, malminetsintäluvassa ratkaiseminen on kuitenkin kaivosviranomaisen harkinnassa.

Hakija on toimittanut selityksen (Liite 7), jossa on näyttöön tukeutuen kuvattu tutkimustoimien meluvoimakkuutta. Kyseessä on siis hetkellinen, ei pitkäaikainen kairaustapahtuma, joka suhteutettuna lupa-alueen laajuuteen ja lupa-aikaan ei ole merkittävä häiriön lähde sijaitessaan

suojealueen ulkopuolella. Suunniteltuja tutkimuksia ei voida katsoa sellaisiksi, jotka vaikuttaisivat alueella esiintyvien lajien kantoihin vähentävästi.

Luvansaajan on huolehdittava tutkimustoiminnassaan, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiintoainesta pintavesiin. Mikäli lupa-alueella esiintyy luonnontilaisia tai luonnontilaisten kaltaisia lähteitä. Niiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty ja niiden läheisyydessä toimimiseen on jätettävä riittävä suojaetäisyys. Purouomien luonnontilaa ei saa vaarantaa.

Lupa-alueelta tunnetaan muinaismuistolain (295/1963) suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä ja arkeologisia kulttuuriperintökohteita: Kevitsa 2 (100003889). Kohde on kelottunut puu, jossa on kruununleima. Tämä tulee huomioida lupa-alueen tutkimustöiden ja reittien suunnittelussa.

Lupa-alueella ei ole havaintoja saukosta. On kuitenkin mahdollista, että lupa-alueen läheisyydessä oleva saukko käyttää osaa lupa-aluetta reviirinä. Tutkimustoiminta lupa-alueella on suoritettava siten, ettei tapahdu lajin heikentämistä tai häviämistä eikä lajin elinympäristön heikentämistä tai tuhoutumista.

Lupa-alueella on rauhoitettujen kasvilajien (suovalkku, lapinleinikki) esiintymiä (luontodirektiivi (92/43/ETY) liite IV(b), ja LsL 9/2023 74 §:n). Tämä tulee huomioida tutkimustoiminnassa siten, ettei toiminta vahingoita tai vaaranna niiden esiintymiä. Lapinleinikin esiintymiin tulee jättää n. 30 m suojavyöhyke, muihin rauhoitettuihin lajeihin n. 20 m suojavyöhyke.

Alueella esiintyy silmällä pidettävien lajien (mm. suopunakämmekkä) esiintymiä. Vaikka silmälläpidettävien lajien turvaaminen on vapaaehtoista, eikä silmälläpidettävät lajit täytä varsinaisen uhanalaisuuden kriteerejä, silmälläpidettävien lajien esiintymien oleellista vahingoittamista ei saa aiheuttaa tutkimuksissa.

Lupa-alueella ei ole tiedossa olevia, varmistettuja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyypppejä. Tutkimustoiminnassa on kuitenkin huomioitava mahdolliset luonnonsuojelulain (9/2023) 65§ mukaiset tiukasti suojeltuihin luontotyypppeihin kuuluvat ”Serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot” kohteet. Jos lupa-alueella esiintyy kyseisiä kohteita tutkimusojitus- tai kuopat eivät ole sallittuja kyseisillä kohteilla ja lisäksi tutkimuskairaukset on silloin suoritettava talvella, kun maankamara on jäässä ja sitä suojaa lumipeite. Todetuilla edellä mainituilla kohteilla on lisäksi kiellettyä suorittaa kesäaikana koneellista geokemiallista näytteenottoa paljastuneesta kallioperästä, lohkarista tai maaperästä. Kesäaikainen maastoliikenne tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppikohteella on myös kiellettyä. Lisäksi kairauksessa kertyvä soija on kerättävä pois maastosta. Edellä mainituin ja tässä luvassa sallituin tutkimusmenetelmin lupaehtoja noudattamalla varovaisuusperiaate huomioiden voidaan todeta, ettei uhanalaisiin luontotyypppeihin kohdistu heikentäviä tai hävittäviä vaikutuksia, eikä tutkimuksilla aiheuteta kaivoslain 11 §:ssä kiellettyä seurausta. Kyseisten kohteiden esiintymisen voi tarkistaa SYKE:n paikkatietoaineistoista (<https://ckan.ymparisto.fi/dataset/serpentiinikalliot-ja-kivikot>)

Lupa-alueella on uhanalaisia suoluontotyypppejä (mm. lettoja). Lupamääräyksen 1 kohdassa 3 on sallittu myös 3 tutkimuskaivannot ja tutkimusojat, mutta suoluonto- tai uhanalaisilla luontotyypeillä ei sallita tutkimuskaivantoja tai tutkimusojia. Mahdolliset kallioperäkairaukset on suoritettava suoalueilla ainoastaan lumipeitteisenä aikana maaperän ollessa roudassa, jolloin vaikutukset luontotyypppeihin eivät ole merkittäviä. Tässä luvassa sallitut malminetsintämenetelmät eivät ole uhkatekijä tai ollut uhanalaistumisen syy luontotyypeille. Mahdollisiin rauhoitettuihin kasvilajeihin tulee lisäksi jättää n.20m suojavyöhyke. Maastotöiden suunnittelua varten lajien esiintymispaikat voi tarkistaa Lajitietokeskuksen avoimesta Laji.fi -palvelusta (<https://laji.fi/>).

Tukesin selvitysten perusteella malminetsintälupa-alueelle sijoittuu Kevitsan kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvassa 2.7.2009 Nro 46/09/1 hylätyksi todettu ja vaihtopesälavoilla kompensoitu suuren petolinnun pesä. Hakija on tehnyt vuonna 2017 Natura tarveharkintaan liittyneet selvityksen, jossa käsiteltiin myös suuren petolinnun pesintää. Suuri petolintu on

siirtynyt pesimään rakennettuihin tekopesiin. Lapin ELY-keskuksen lausunnossa asiaan todettiin, ettei vanha pesäreviirimerkintä rajoita malminetsintähakemuksen mukaista tutkimustoimintaa. Laji.fi-tietokannan viranomaisportaalissa ovat näkyvissä tiedossa olevat suuren petolinnun säännöllisessä käytössä olevat pesät, soveltuuko pesä kuntosuolesta pesintään. sekä koska niissä on viimeksi pesitty. Luonnonsuojelulain 73 § suojelee suurten petolintujen pesäpuita ja pesimärauhaa.

Suurta petolintua ei saa häiritä, kun pesä on asuttu. Petolinnun tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana on kielletty. Vaikka päätöksessä mainittu suuri petolintu on asettunut pesimään kauemmas rakennettuun tekopesään, asetetaan varovaisuusperiaatteen mukaisesti erityisesti pesinnän onnistumisen kannalta Kevitsan kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvassa 2.7.2009 Nro 46/09/1 hylätyksi todetulle pesälle kriittisimmälle ajalle **15.2–10.6. 1000** metrin säteisen ympyrän sisällä asutusta pesästä, kieltä suorittaa lupamääräyksessä 1 sallittuja tutkimustoimia.

Suuren petolinnun pesäpuu, jossa oleva pesä on säännöllisessä käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu. Tiedossa olevan pesäpuun ympärille tulee jättää lisäksi suoja-alue n. 150 m, jolta ei saa kaataa tai vahingoittaa merkittävästi tutkimusten yhteydessä puita. Pesäpuun suoja-alueen lähiympäristö tulee pyrkiä säilyttämään luonnontilaisena niin, että myöhempien tuulentaajien riski pienenee.

Mikäli tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimustoimet on mahdollista tehdä ainoastaan talviaikana tai muusta perustellusta syystä tutkimuksia on tehtävä suuren petolinnun rauhoitusaikana, luvanhaltijan tulee todisteellisesti selvittää, onko pesä suuren petolinnun suotuisan suojelutason kannalta merkityksellinen ja pesintä on aloitettu pesässä, jonka rauhoitusalue ulottuu tutkimusalueelle. Mikäli pesän kunnostusta, koristelua tai munintaa ei ole tapahtunut kesäkuun alkuun mennessä, voidaan suojavyöhyke pienentää 150 metriin.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaisesti rauhoitettujen yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Luvanhaltijan on tarkistettava ajankohtaiset pesimätiedot muutosten varalta, ennen koneellisiin tutkimustoimiin ryhtymistä. Rauhoitusmääräyksistä poikkeamista koskevissa asioissa toimivaltainen lupaviranomainen on Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Tätä ohjetta noudattamalla malminetsintää voidaan toteuttaa niin, että luonnonsuojelulain 73 §:n mukaiset rauhoitussäännökset tulevat huomioituiksi ja pesintärauhaa häiritsevät tekijät voidaan riittävästi ehkäistä ja lupamääräys on siten riittävä suuren petolinnun osalta suotuisan suojelutason ja heikentämiskiellon kannalta kokonaisuutena arvioituna.

Suurten petolintujen pesintää on seurattu ja tilastoitu Suomessa vuodesta maakotkan osalta 1971 alkaen ja merikotkan osalta 1977 alkaen. Seurannassa ovat olleet tunnetut reviirit, tarkistetut reviirit, parit ja onnistuneet pesinnät. Maakotkan levinneisyys on edelleen selvästi pohjoinen, noin 90 prosenttia tunnetuista maakotkan reviereistä sijaitsee poronhoitoalueella, missä tehdään myös aktiivisinta malminetsintää Suomessa.

Kun tilastoista verrataan alueita, joilla tässä luvassa sallitun kaltaista malminetsintää on suoritettu useita kymmeniä vuosia (Kittilä ja Sodankylä) alueisiin, joilla koneellista malminetsintää ei käytännössä ole tehty ollenkaan (Inari), voidaan tilastojen pohjalta todeta, että esimerkiksi maakotkalla on onnistuneita pesintöjä prosentuaalisesti yhtä paljon riippumatta siitä, onko alueella tehty malminetsintää vai ei. Eliömaantieteellisille alueille KiL ja InL sijoittuu lähes saman verran tunnettuja revierejä, mutta malminetsinnän aktiivisuudella ei ole korrelaatiota suurten petolintujen pesinnän onnistumiseen. Malminetsinnässä on noudatettu n.1000 metrin suojavyöhykettä tiedossa olevaan pesään. Tämä suojavyöhyke on katsottu riittäväksi myös metsätaloudessa.

Varovaisuusperiaatetta noudattaen Tukes määrää noudatettavaksi suurten pe-
tolintujen pesimärauhan, ellei asiaan saadun selvityksen perusteella voida to-
deta, että tiedossa oleva pesä ei sovellu pesintää tai todisteellisesti ole osoitettu,
ettei pesintää ole aloitettu kuluvana vuonna.

Lisätietoja lupa-alueen tilanteesta saa Tukesilta.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen ja tarvittaessa päivittää kaivannaisjätejätehuoltosuunnitelmaa Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Lapin ELY-keskukselle ja Lapin maakuntamuseolle. Lähtökohtaisesti luvanhaltijalla ei ole kaivoslaissa asetettua yleistä inventointivelvollisuutta kasvillisuus- tai luontokartoituksille varovaisuusperiaate huomioiden, eikä sellaista edellytetä muiltakaan samankaltaisia vaikutuksia aiheuttavilta maankäyttömuodoilta suojelualueiden ulkopuolella.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 §, 12 § ja 69 §, VNa (391/2012) 2 §.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkoja ja olemassa olevia uria käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee ensisijaisesti välttää sulanmaan aikana. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Koneellinen tutkimus ja näytteenotto alueilla, joilla on olemassa vaarana, että tutkimukset tai liikkuminen aiheuttaa maaperään vahinkoja (suot), tulee suorittaa aina ajankohtana, jolloin maaperä on jäänyt. Tutkimusmontut ja kuopat tulee merkitä huomiokkepein sekä luiskata loiva reunaisiksi päistään niiden ollessa auki ja sisältävän putoamisvaaran. Tutkimusten päätyttyä tutkimusmontut, -kuopat ja -ojat on täytettävä ja maisemoitava.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään. Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa
- 6) muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **20 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajalta. Malminetsintäalueesta lasketaan kokonaispinta-ala, ja jokaisen kiinteistön tai muiden rekisteriyksiköiden osalta pinta-ala vähintään 0,1 hehtaarin tarkkuudella.

Malminetsintäkorvaus ensimmäiseltä vuodelta on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava

vastaavana ajankohtana. Luvan haltijan on ilmoitettava malminetsintäkorvauksen kokonaissuorituksesta kirjallisesti kaivosviranomaiselle, kun velvollisuus on täytetty.

Mikäli hakija pienentää tai muuttaa tässä päätöksessä määrättyä malminetsintäaluetta muutoshakemuksella, määräytyy uusi malminetsintäkorvaus maanomistajalle seuraavasta tämän lupapäätöksen maksupäivästä alkaen muutospäätöksessä määrättävän pinta-alan mukaan.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta, 51 § 67 § ja 69:ään, joissa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta ja muuttamisesta sekä 152.1 §:ään jossa säädetään kaivosviranomaisen on oikeudesta saada kaivoslain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot niiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

12. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella

Alue kuuluu Oraniemen paliskunnan alueeseen. Malminetsintätutkimukset on sovittava alueella toimivan paliskunnan kanssa siten, ettei niistä aiheudu olennaista haittaa poronhoidolle. Kaivoslain 11 §:n 2 mom. 2 kohdan mukaan olennaisen haitan aiheuttaminen muulle elinkeinotoiminnalle on kielletty. Tässä luvassa on kyse tutkimustoiminnasta, joka on tutkimussuunnitelmassa esitettyjen toimien mukaan lyhytkestoista ja suhteellisen hetkellinen tapahtuma tutkimuskohteella. Tutkimuskalusto liikkuu hitaasti eikä ajata mahdollisia alueella olevia poroja tarpeettomasti. Luvanhaltijan tulee suunnitella tutkimustyöt riittävän pitkällä aikavälillä ja suorittaa toimet ajankohtana, jolloin niistä on kaikista vähän häiriötä alueella tehtävälle poronhoidolle ja paliskunnan keskeisimmille toiminta-alueille. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta, sekä muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista.

Malminetsintäluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaita ja käytettävä valmiita veräjiä kulkemiseen ja huolehdittava ettei tutkimustoiminnan seurauksena alueella hetkellisesti tapahtuva maastoliikennehäiriö lisää porojen hallitsematonta siirtymistä alueelta toiselle. Luvan haltijan tulee sopia tarvittaessa paikallisesti keinoista, joilla porojen haitallinen liikkuminen alueelta toiselle estetään.

Perustelut: Edellä mainituilla toimenpiteillä ehkäistään malminetsinnästä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia haittoja erityisellä poronhoitoalueella. Kaivosviranomaisen on arvioinut sallittujen tutkimusten mahdollista haittaa ja olennaista vaikutusta, tutkimusten luonteen ja laajuuden sekä ennakoitavissa olevien vaikutusten perusteella. Määräys perustuu Poronhoitolain (848/1990) 2§:ään ja kaivoslain (621/2011) 51 §:ään.

Hakemuksen käsittely

Hakemus Boliden Kevitsa Mining Oy	5.7.2025
Täytäntöönpanohakemus: Boliden Kevitsa Mining Oy	5.7.2025
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	18.6.2025
Kuulutus täytäntöönpanohakemuksesta:Tukes	18.6.2025
Lausuntopyyntö: Tukes	18.6.2025
Selityspyyntö: Tukes	26.8.2025
Selitys: Boliden Kevitsa Mining Oy	18.11.2025
Päätös: Tukes	9.12.2025

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta sekä täytäntöönpanohakemuksesta 18.6.2025 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Sodankylän kunnan ilmoituskanavilla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 25.7.2025 saakka.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 25.7.2025. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyyntö ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta ja täytäntöönpanohakemuksesta on lähetetty lausuntopyyntö ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Sodankylän kunnalle** 18.6.2025. Sodankylän kunta on antanut lausunnon 3.7.2025 (liite 4).
- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin ELY-keskukselle** 18.6.2025. Lapin ELY –keskus on antanut lausunnon 17.7.2025 (liite 5).
- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Lapin maakuntamuseo** 18.6.2025. Lapin maakuntamuseo on antanut lausunnon 17.7.2025 (liite 6).
- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Oraniemen paliskunnalle** 18.6.2025. Oraniemen paliskunta ei antanut lausuntoa määräaikaan mennessä

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta esitettiin 1 muistutus.

Henkilötietoihin sovelletaan tietosuojalakia (1050/2018) ja EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR). Hakemukseen jätetyt muistutukset ja mielipiteet liitetään hakijalle toimitettavaan, sähköisesti allekirjoitettuun päätökseen.

Hakijan selitys

Hakijalta on pyydetty selitystä 26.8.2025 Lapin ELY-keskuksen lausunnon johdosta. Hakija antoi selityksen 18.11.2025 (Liite 7).

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä

huomioon lupamääräyksiin.

Kaivosviranomainen toteaa, että lupahakemuksen yhteydessä toimitettu kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on kaivoslain ja sen asetuksen mukainen. Jätehuoltosuunnitelmassa on esitetty kaivoslain (621/2011) 13§ ja kaivannaisasetuksen (391/2012) vaaditut asiat. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman riittävyyden arvioiminen on kaivosviranomaisen tehtävä.

Tämä lupa-alue sijaitsee Kevitsan kaivoksen välittömässä läheisyydessä. Nyt käsiteltävälle luvalla yltää yksi Kevitsan kaivoksen ympäristö- ja vesitalousluvassa 2.7.2009 Nro 46/09/1 hyläytyksi todettu rauhoitetun suuren petolinnun pesäreviiri. Tämän pesäreviirin pesäpuu sijaitsee Kevitsan kaivoksen avolouhoksen läheisyydessä ja kaivoksen aidatun alueen sisäpuolella. Kyseisellä pesällä ei ole tapahtunut pesintään yli kymmeneen vuoteen. Kyseisen pesän petolinnun voidaan olettaa tottuneen avolouhoksen ja sen liikenteen vuoksi ihmisen aiheuttamaan toimintaan. Ihmisen aiheuttamasta toiminnasta huolimatta, petolintu liikkuu kaivoksen alueella edelleen säännöllisesti ja on tehnyt sitä kaivoksen alkuajoista asti. Yhtiö ei ole antamassaan selvityksessä havainnut, että kyseiselle rauhoitetulle petolinnulle olisi aiheutunut merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Luvanhakija ei myöskään ole havainnut viimeisen 10 vuoden ajalta, että malminetsinnästä olisi aiheutunut vaikutuksia suojeluperusteena oleville lintulajeille tai niiden elinympäristölle Kevitsan kaivosalueen ympärille sijoittuvilla lupa-alueilla tai Natura-alueen puolella. Kaivosviranomainen on harkinnut asiaa ja katsoo, että tässä tapauksessa voidaan tässä käsiteltävässä luvassa myöntää lyhyempi pesäreviirin rauhoitusaika.

Lupa-alue sijaitsee yleiskaavassa maa-aineksenottoon tarkoitettulla alueella. Luvanhakija on todennut, että tekee tutkimusojitusta ja -montutusta hyvin rajoitetusti ja ainoastaan kaivoksen laajennukseen liittyvillä alueilla. Muilla alueilla malminetsintä menetelmät ovat pääsääntöisesti timanttikairausta ja geofysikaalisia tutkimusmenetelmiä. Geofysiikan tutkimusmenetelmät ovat pääsääntöisesti sellaisia menetelmiä, ettei niistä jää minkäänlaista jälkeä tai merkkiä maastoon (ns. no impact). Timanttikairauksen ympäristövaikutukset ovat pistemäisiä ja lyhytkestoisia, eikä niillä ole todettu olevan pysyviä tai merkittäviä luontoa heikentäviä vaikutuksia. Kaivosviranomainen katsoo hakijan toimittaman selityksen ja malminetsintälupahakemuksen perusteella, että hakemus luvan täytäntöönpanomääräyksestä luvan muutoksenhausta huolimatta täyttää myöntämisen edellytykset.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia (9/2023), ympäristönsuojelulakia (527/2014), erämaalakia (62/1991), maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999), vesilakia (587/2011), poronhoitolakia (848/1990), säteilylakia (592/1991), ydinenergialakia (990/1987), muinaismuistolakia (295/1963), maastoliikennelakia (1710/1995), patoturvallisuuslakia (494/2009), hallintolakia (434/2003), laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003), saamelaiskäräjä lakia (974/1995), saamen kielilakia (1086/2003), kielilakia (423/2003), lakia ulkomaalaisten yritystojen seurannasta (172/2012), lakia eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta (470/2019), lakia valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla (469/2019), lakia kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi (468/2019). Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja

asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa (621/2011) tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta. Mikäli malminetsintäalue rajautuu alueeseen, jolla liikkumista on rajoitettu (esim. luonnonsuojelualue), malminetsintäalueen rajan ulkopuolella tarvitaan alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen suostumus.

Viitaten lupamääräykseen 9, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa. Alueen koskemattomuuteen, joka liittyy alueen suojelutavoitteisiin, on säilytettävä. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Malminetsintäluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvan muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvan muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Kaivosviranomaisen on (621/2011) 67 §:n mukaan päätettävä, että malminetsintä lupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintä lupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain (621/2011, sekä 505/2023) 61 §, 61a § sekä 61 b §:ssä.

Kaivoslain (621/2011) 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain (621/2011) 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain (621/2011) 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- Boliden Kevitsa Mining Oy:lle (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä

- Sodankylän kunnalle,
- Lapin ELY-keskukselle,
- Metsähallitukselle,
- Lapin maakuntamuseolle tiedoksi,
- Oraniemen paliskunnalle,
- niille, jotka ovat jäljennöstä erikseen pyytäneet

Päätöksen antamisesta on ilmoitettu

- maanomistajille (kirjeitse)
- asianosaisille, joita asia erityisesti koskee
- muistutuksen esittäjille
- niille, jotka ilmoitusta ovat erikseen pyytäneet

Tukes toimittaa Maanmittauslaitokselle malminetsintäluvasta tiedot merkittäväksi kiinteistötietojärjestelmään.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **3950 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (808/2019, 13 §). Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Matti Ohtamaa puh. 0295 052 289

Asian on esitellyt ylitarkastaja Matti Ohtamaa ja ratkaissut johtava asiantuntija Ilkka Keskitalo. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

LIITTEET

Liite 1	ML2024:0049 lupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Sodankylä kunnan lausunto
Liite 5	Lapin ELY-keskuksen lausunto
Liite 6	Lapin maakuntamuseon lausunto
Liite 7	Yhtiön selitys
Liite 8	Ohje vakuuden asettamiseksi

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
- 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 310 euroa**. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Torikatu 34–90, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

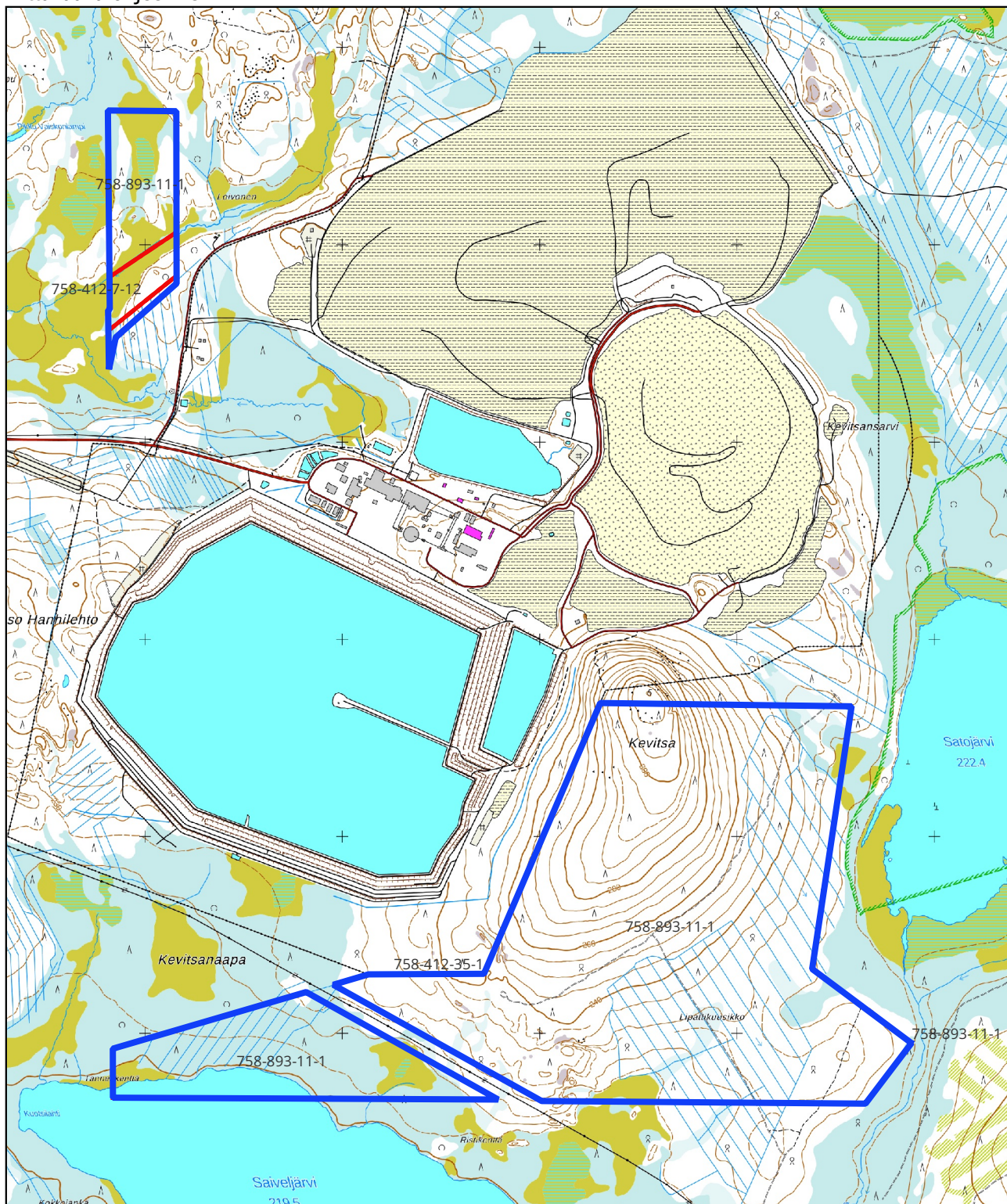
puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kartta malminetsintälupa-alueesta
Mittakaava ohjeellinen

Malminetsintälupa-alue

Kiinteistörajat

Mittakaava 1:30 000
Boliden Kevitsa Mining Oy
Kevitsa
ML2024:0049

Kiinteistötunnus	Pinta-ala (ha)
758-893-11-1	440,15
758-412-7-12	8,36

Pinta-ala yhteensä: **448,51 ha**

Lupatunnus
ML2024:0049
Liite 3

ASIANOSAINEN MAANOMISTAJA
SUOMEN VALTIO /METSÄHALLITUS
[REDACTED]
[REDACTED]

Vs. kunnanjohtaja

VIRANHALTIJAPÄÄTÖS
3.7.2025 35 §**Asianumero** D/410/10.00.00.05/2025**Otsikko** Lausuntopyyntö malminetsintälupa hakemuksesta ML2024:0049_Keivitsa**Päätöslaji** Lausunto**Päätösperustelut**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää Sodankylän kunnalta kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla lausuntoa lupatunnuksen ML 2024:0049 olevasta Sodankylän kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintälupa hakemuksesta. Kohde sijaitsee Keivitsan kaivosalueen etelä puoleisella alueella. Alueen yhteenlaskettu pinta-ala on 448,82 ha. Alue rajoittuu Lokka-Koitelainen-Keivitsa osayleiskaava-alueelle.

Päätös**Yhteensopivuus maankäytön kanssa**

Alue on Lokka-Koitelainen-Keivitsa osayleiskaavassa osoitettu maankamaran ainesten ottoalueeksi. Sodankylän kunta edellyttää, että tutkimusalueella toimittaessa tulee ottaa huomioon alueen erityispiirteet.

Vaikutukset paikallisyhteisöön ja ympäristöön

Kunta edellyttää, että etsintätoiminnassa otetaan huomioon alueen asukkaat, maanomistajat sekä paikalliset luontoarvot. Kunnan tiedossa ei ole erityisiä esteitä toiminnan aloittamiselle, mutta mahdolliset haittavaikutukset - kuten melu, liikkuminen yksityisteillä ja luonnonympäristön kuluminen - tulee arvioida huolellisesti ja ennaltaehkäisevästi.

Vuorovaikutus ja tiedottaminen

Kunta pitää tärkeänä, että toiminnanharjoittaja jatkaa avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta alueen asukkaiden ja maanomistajien kanssa. Tiedottamisen tulee olla säännöllistä, oikea-aikaista ja kattavaa koko etsinnän keston ajan. Muilta osin kunnalla ei ole huomautettavaa malminetsintälupa hakemuksesta.

Päätöksen antopäivä 2.7.2025**Lisätietojen antaja** Kari Siirtola Kaivoskoordinaattori**Toimivallan peruste****Tiedoksi** Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Kunnanhallitus**Allekirjoitus** Kalle Pyykkö
Vs. kunnanjohtaja

Vs. kunnanjohtaja

Muutoksenhakuohje

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee Kuntalain 136 §:n mukaan valmistelua tai täytäntöönpanoa, työ- ja virkaehtosopimuksen, tai työnjohto- ja valvontaoikeuden käyttämistä.

Erityistiedoksianto asianosaiselle

Asianosainen:

Annettu tiedoksi sähköisesti, 2.7.2025

pvm:

Lähetetty tiedoksi kirjeellä, joka on annettu postin kuljettavaksi, pvm:

Tiedoksiantaja:

Luovutettu asianosaiselle

Paikka ja

pvm:

Muulla tavoin,
miten

Vastaanottajan allekirjoitus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 18.6.2025

Malminetsintälupahakemus ML2024:0049 Keivitsa, Boliden Keivitsa Mining Oy, Sodankylä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) lausuntoa Boliden Keivitsa Mining Oy:n Sodankylän kunnan alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta ML2024:0049 Keivitsa sekä kuvatun toiminnan ympäristövaikutuksista.

Tukes on pyytänyt myös tiedossa olevia paikka- ja sijaintitietoja luonnonsuojelulain 9/2023 13 luvussa mainitusta luonnonsuojelun tietojärjestelmästä. Erityisesti Tukes on pyytänyt tietoa:

- sijoittuuko malminetsintähakemusalueelle Lsl 73 §:ssä mainittuja tiedossa olevia pesäpuita. Tukes on myös pyytänyt ilmoittamaan, minkä linnun pesä on kyseessä, sen sijaintitiedot kartalla, sekä olemassa olevan tiedon koska pesä on ollut viimeksi käytössä.
- mikäli lupahakemusalueella on tiedossa olevia erityisesti suojeltavia uhanalaisia tai rauhoitettuja eläin- tai kasvilajeja, Tukes on pyytänyt toimittamaan niiden laji- ja sijaintitiedot kartalla.
- lausuntoa myös siitä, sijoittuuko malminetsintälupahakemusalueelle ELY:n päätöksellä rajattuja varmistettuja, Lsl 64 §:n mukaisesti suojeltuja luontotyyppikohteita tai 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppiejä.

Lisäksi Tukes on pyytänyt lausuntoa siitä, onko alueella Lsl 76 §:ssa tarkoitettuja huomioon otettavia uhanalaisia eliölajeja tai kaivoslain 9 § kolmannen momentin mukaisia liikennealueita.

Hakemusalueen pinta-ala on 448,82 ha ja se kohdistuu Sodankylän kunnan alueelle. Hakemusalue on kaksiosainen. Toinen osa on välittömästi Keivitsan kaivoksen länsipuolella ja toinen eteläpuolella Keivitsavaarassa. Hakija on arvioinut alueelta olevan mahdollista löytää nikkeliä, kuparia, kultaa, sinkkiä, hopeaa, kobolttia ja platinaryhmän metalleja. Kyseessä on uusi malminetsintälupa-alue. Yhtiö on suorittanut alueella malminetsintää viimeisen 15 vuoden aikana vaihtelevalla intensiteetillä. Hakija hakee lisäksi luvan täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta.

Lupahakemuksen mukaan tuleva malminetsintätyö painottuu syväkairaukseen. Lisäksi tehdään geofysikaalisia maastomittauksia, lohkare-etsintää, pohjamoreeninäytteenottoa, scout-kallioperäkairausta ja ToB-näytteenottoa. Syväkairaukset tehdään tela-alustaisella kairakoneella, jossa on tarvittaessa käytössä kairaussoijan talteenottojärjestelmä ja mahdollisuus suljettuun vedenkiertoon. Lisäksi työssä käytetään tela-alustaista huoltoyksikköä ja moottorikelkkoja. Geofysikaalisten

16.7.2025

maastomittausten nopeuttamisessa saatetaan käyttää moottorikelkkaa ja mönkijää. Pohjamoreeninäytteenotossa käytetään syväkairausyksikköä pienempää kumitela-alustaista iskuporakonetta. Alueella liikkumisessa käytetään moottorikelkkaa tai bandwagn-alustaista telakulkuneuvoa. Scout-kallioperäkairauksessa ja ToB-näytteenotossa käytetään kumitela-alustaista kairausyksikköä.

Malminetsinnän lisäksi alueella tehdään geoteknisiä pohjatutkimuksia kaivostoiminnan kannalta tarpeellisten toimintojen suunnittelua ja rakentamista varten. Tutkimuksissa voidaan käyttää seuraavia tutkimusmenetelmiä: paino-, auger- ja heijarikairaus, porakonekairaus, pienten maanäytteiden otto, turvenäytteiden otto ja turpeen insitukokeet, pienialaisten (n. 4 x 7 m) koekuoppien teko pienikokoisella kaivinkoneella (yleensä tela-alustainen, mutta myös pyöräkone mahdollinen), maatulkuutus ja seisminen refraktioluotaus.

Kosteilla alueilla koneelliset tutkimukset tullaan suorittamaan pääasiassa talviaikaan. Muuten tutkimuksia voidaan tehdä ympärivuotisesti. Tutkimusalueella liikkumisessa käytetään apuna mönkijöitä tai moottorikelkkoja.

Lapin ELY-keskus lausuu seuraavaa

ELY-keskus muistuttaa, että malminetsintätoiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu kaivoslain lisäksi muussa lainsäädännössä kiellettyä seurausta. Lapin ELY-keskus valvoo toimialueellaan yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa (Laki ELY-keskuksista 3 §). Lapin ELY-keskus valvoo alueellaan luonnonsuojelulain säännösten noudattamista ja käyttää luonnonsuojelun yleisen edun puhevaltaa (luonnonsuojelulaki 9 §).

Kaivoslain 46 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan malminetsintälupaa ja kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää aiemmin malminetsintäalueena olleelle alueelle ennen kuin malminetsintäluvan raukeamisesta tai peruuttamisesta on kulunut kaksi vuotta luvan viimeisestä voimassaolopäivästä lukien.

Saman pykälän 2 momentin mukaan malminetsintälupa ja kullanhuuhdontalupa voidaan kuitenkin myöntää 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetulle alueelle asiassa toimivaltaisen viranomaisen tai laitoksen taikka asianomaisen oikeudenhaltijan suostumuksella, ei kuitenkaan 7 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle alueelle.

Lain esitöiden (HE 273/2009 vp, s. 102) 46 §:ää koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan pykälän 2 momentin nojalla alueen hallinnasta vastaava viranomainen tai laitos taikka asianomainen oikeudenhaltija voisi antaa suostumuksensa sille, että esteestä huolimatta lupa voitaisiin myöntää 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetulle alueelle. [- -] Toisin kuin kumottavan lain 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, aiemmin malminetsintäalueena tai kaivosalueena olleita alueita koskevista karenssiajoista olisi mahdollista poiketa alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen taikka asianomaisen oikeudenhaltijan suostumuksella, eikä asia perustuisi kaivosviranomaisen harkintaan. Lain esitöissä (HE 10/2017 vp, s. 9) on todettu, että luvan myöntämisen esteiden tarkistaminen ei johda malminetsintälupien ketjuuntumiseen, koska ilman asianomaisen oikeudenhaltijan suostumusta luvan

myöntäminen ei edelleenkään olisi mahdollista välittömästi aikaisemman luvan rauettua.

ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että hakemuksesta ei käy ilmi, ovatko maanomistajat antaneet suostumuksensa malminetsinnälle.

Hakemuksessa on tuotu esiin, että maaperän märkyys ja lintujen rauhoitus ovat rajanneet kesäaikana tehtäviä tutkimuksia ja kuluttaneet käytössä olevaa lupa-aikaa. ELY-keskuksen käsityksen mukaan asialla ole merkitystä kaivoslain 46 § kannalta.

Natura 2000 -verkosto ja luonnonsuojelualueet

Hakemusalueen toinen osa sijaitsee Koitelaisen Natura-alueen (FI1301716, SAC/SPA) lähellä. Etäisyys Natura-alueeseen on vähimmillään noin 80 m. Hakemusalueen etäisyys riittää poissulkemaan vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja kasvilajeihin. Hakemuksen mukainen ympärivuotinen malminetsintä tuottaa melua, jolla voi olla vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena olevaan eläimistöön (saukko ja linnut). Hakijan näkemyksen mukaan tutkimustoiminnalla ei ole vaikutuksia suojelualueeseen. Hakemuksen mukaan uhanalaisten lintujen pesimäajat otetaan huomioon toiminnan ajoittamisessa, mutta hakemuksessa ei ole tästä tarkempaa kuvausta. Osa Natura-alueen suojeluperusteena mainituista lintulajeista on uhanalaisia tai silmälläpidettäviä.

Lintujen ja saukon merkittävää heikentymistä yksin kyseisen tai yhteisvaikutuksessa muiden alueeseen vaikuttavien toimintojen (malminetsintä, Kevitsan kaivos) kanssa ei voida malminetsintälupahakemuksessa annettujen tietojen perusteella sulkea pois. ELY-keskus huomauttaa, että luonnonsuojelulain mukaan on hakijan vastuulla osoittaa, ettei Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistu merkittävää heikentymistä.

Kairakoneen melun kantautumista Natura-alueelle on käsitelty useissa malminetsinnän Natura-arvioinneissa. Myös kairausta tekevä Oy Kati Ab on tehnyt oman meluselvityksensä (2022). ELY-keskus katsoo asiaa koskevaan tieteelliseen, Natura-arvioinneissa viitattuun tutkimukseen pohjautuen, että vaikutukset lintuihin vähenevät voimakkaasti, kun melu vaimenee 40 dB:n. Melun kantautuminen riippuu useista tekijöistä (mm. koneen melutaso, maastonmuodot ja peitteisyys, tuulen suunta ja nopeus), minkä vuoksi yksiselitteistä vaimentumisetäisyyttä 40 dB:n on mahdoton asettaa. Natura-arvioinneissa esitettyjen melumallinnusten perusteella tiedetään, että kairakoneen meluvaikutus voi ylittää muutamasta sadasta metristä jopa 900 metrin päähän kairakoneesta. Meluvaikutuksen laajuuteen vaikuttavat muun muassa koneen tyyppi, vuodenaika ja maastonmuodot. Osa hakemusalueesta sijoittuu Natura-alueen suuntaan viettävään rinteeseen. Kevitsavaaralla on harvennus- ja päätehakattuja metsiä.

ELY-keskuksen käsityksen mukaan yhtiö on vuoden 2025 aikana laatimassa Natura-arviointia Kevitsan kaivoksen laajentumista varten. ELY-keskus on toistuvasti todennut Natura-arvioinnin tarpeesta kaivosta ja malminetsintää koskevissa lausunnoissaan. Arvioinnin tarve liittyy kaiken nykyisen ja suunnitellun toiminnan yhteisvaikutuksiin.

Hakijan tulee joko 1) täydentää lupahakemusta perustelemalla miksi Natura-arviointia ei tarvita (Natura-arvioinnin tarpeen selvittäminen, ns. Natura-tarveharkinta), 2) tehdä

16.7.2025

luonnonsuojelulain 35 § mukainen Natura-arviointi, 3) muuttaa hanketta (esimerkiksi toiminnan kohdentumisen tai ajoituksen suhteen) tavalla, joka poissulkee Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutukset tai 4) rajata hakemusaluetta kauemmas Natura-alueesta ja poissulkea sillä tavalla Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutukset.

Ennen kuin jokin edellä mainitusta neljästä toimenpiteistä on tehty, ei voida varmistua merkittävien vaikutusten syntymättä jäämisestä. Luonnonsuojelulain 35 §:n ja säännöksen tulkintaa ohjaavan oikeuskäytännön mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksinään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa saattaa merkittävästi heikentää Natura-alueen luonnonarvoja, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin.

Oikeuskäytännön mukaan lieventäviä toimenpiteitä (eli kielteisten vaikutusten estämiseksi tai vähentämiseksi toteutettavia toimenpiteitä) ei voida ottaa huomioon arvioitaessa Natura-arvioinnin tarvetta (esimerkiksi C-323/17, Komission tiedonanto 21.11.2018, s. 43). Mikäli mahdollisia vaikutuksia selvitetäessä havaitaan, että lieventävät toimenpiteet ovat välttämättömiä merkittävän heikentymisen estämiseksi, tulee hakijan muuttaa hanketta tai tehdä luonnonsuojelulain 35 § mukainen Natura-arviointi.

Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaan luvan myöntävän viranomaisen on valvottava, että Natura-arviointi tehdään. Viranomaisen on pyydettävä arvioinnista lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on.

Pohjavesialueet, lähteet ja vesistöt (kaivoslain 11 §:n kohdat 1, 3 ja 4)

Hakemusalueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. ELY-keskus muistuttaa, että toimija on aina vesilain mukaisessa vastuussa kaikesta pohjavedelle aiheutuvasta vahingosta.

Alueelta ei tunneta karttalähteitä. Luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on vesilaissa kielletty (VL 2. luku 11 §), ellei siihen ole saatu aluehallintoviraston lupaa.

Lähteisiin tulee jättää riittävä suojaetäisyys, vähintään 30 metriä lähteikön reunasta ja etäisyyden määrittelyssä tulee huomioida, ettei lähteen luonnontila vaarannu. Esimerkiksi kaivutoimenpiteet lähteikön läheisyydessä voivat aiheuttaa muutoksia pohjaveden virtausolosuhteissa ja siten myös lähteikön kautta purkautuvan pohjaveden määrässä. Suojaetäisyys riippuu maastonmuodoista, lähteen koosta ja tilasta. Lähtökohtana toiminnassa on, ettei siitä saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Lähteen suojavyöhykkeellä ei tule tehdä maahan kajoavia tutkimuksia. Mikäli kairauspaikoilla esiintyy ylivuotoa, tulee huolehtia siitä, että kairareivät tulpataan ylivuodon ja pohjaveden purkautumisen estämiseksi. Työn teettäjällä on vastuu pohjavedelle mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

Hakemusalueen toisen osan poikki virtaa Mataraoja. Vesistöihin on maahan kajoavassa toiminnassa jätettävä riittävät suojavyöhykkeet, ettei maa-aineksia tai kairaussoijaa kulkeudu vesistöihin esim. tulvan mukana ja vesistön tila sen seurauksena heikkene. Ojitetuilla aloilla on toimittava siten, että kiintoainetta tai poraussoijaa ei pääse oja myöten kulkeutumaan vesistöihin. ELY-keskus katsoo, että

16.7.2025

vesistöjen tilan heikentymistä on pidettävä kaivoslain tarkoittamana merkittävänä muutoksena luonnonolosuhteissa, jota malminetsinnästä ei saa aiheutua. Lisäksi vesistöjen ympäristö tulisi säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena.

Hakemuksessa ei ole kerrottu onko kairauksia suunniteltu tehtäväksi Mataraojan vesialueella eikä esitetty arvioita vesistökairauksen ympäristövaikutuksista ja niitä lieventävistä toimista. Siten ELY-keskus ei pysty lausumaan asiasta. Mikäli yhtiö suunnittelee tekevänsä kairauksia vesistöalueella, tulee vesistökairauksista pyytää Lapin ELY-keskukselta erillinen lausunto.

Puron uoman luonnontilan säilymisen vaarantaminen on luvanvaraista (VL 3. luku 2 §). Tämä tulee huomioida purojen ylityksissä.

Suojellut ja uhanalaiset luontotyypit (kaivoslain 11 §:n kohdat 3 ja 4)

Hakemusalueelta ei ole tiedossa olevia, varmistettuja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppiä tai 64 §:n suojeltujen luontotyyppien ELY:n päätöksellä rajaamia luontotyyppikohteita.

Tiedossa olevat, tarkistellut ja tiedossa olevien paljastumatietojen perusteella arvioidut mahdolliset serpentiiniluontotyyppikohteet löytyvät Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä avoimesta paikkatietoaineistosta. Ladattava aineisto löytyy nimellä ”Serpentiinikalliot ja kivikot”. Aineistoa voi tarkastella myös Paikkatietoikkunassa. Aineistossa on esitetty myös tarkastettuja kohteita, jotka eivät ole osoittautuneet tiukasti suojelluiksi serpentiiniluontotyyppikohteiksi. Vuoden 2024 kartoitusten tulokset on päivitetty aineistoon 25.3.2025. Aineisto ei ole mahdollistenkaan kohteiden osalta poissulkeva, eli tämän aineiston kohteiden lisäksi tiukasti suojeltuja serpentiiniluontotyyppiä voi esiintyä myös muualla.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisten tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien (serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot) hävittäminen ja heikentäminen on kielletty riippumatta siitä, onko esiintymä ELY-keskuksen tiedossa tai merkitty Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään paikkatietoaineistoon.

Hakemusalueen lähistöltä on löytynyt ympäristöhallinnon kartoituksissa runsaasti serpentiiniluontotyyppikohteita. On mahdollista, että myös hakemusalueella on tiukasti suojeltua serpentiiniluontotyyppiä. Mikäli alueella tutkimusten yhteydessä havaitaan ultraemäksen kivilajin kalliopaljastumia, kivikkoja tai sorapintoja, pyydetään näistä ilmoittamaan Lapin ELY-keskuksen Luontoympäristöyksikköön. Mahdollisilla serpentiiniluontotyyppikohteilla tulee pidättäytyä ympärivuotisesti kaikesta maa- tai kallioperään kajoavasta tutkimuksesta sekä maastoliikenteestä ilman suojaavaa lumipeitettä, kunnes ELY-keskus arvioinut kohteen tilanteen ja antanut tarkemmat ohjeet malminetsintään kohteen läheisyydessä. Näin toimien malminetsintätoimilla ei rikota LSL 65 §:n tiukasti suojellun luontotyypin hävittämis- ja heikentämiskieltoa.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisten tiukasti suojeltujen serpentiiniluontotyyppien hävittäminen ja heikentäminen on kielletty riippumatta siitä, onko esiintymä ELY-keskuksen tiedossa tai merkitty Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään paikkatietoaineistoon.

16.7.2025

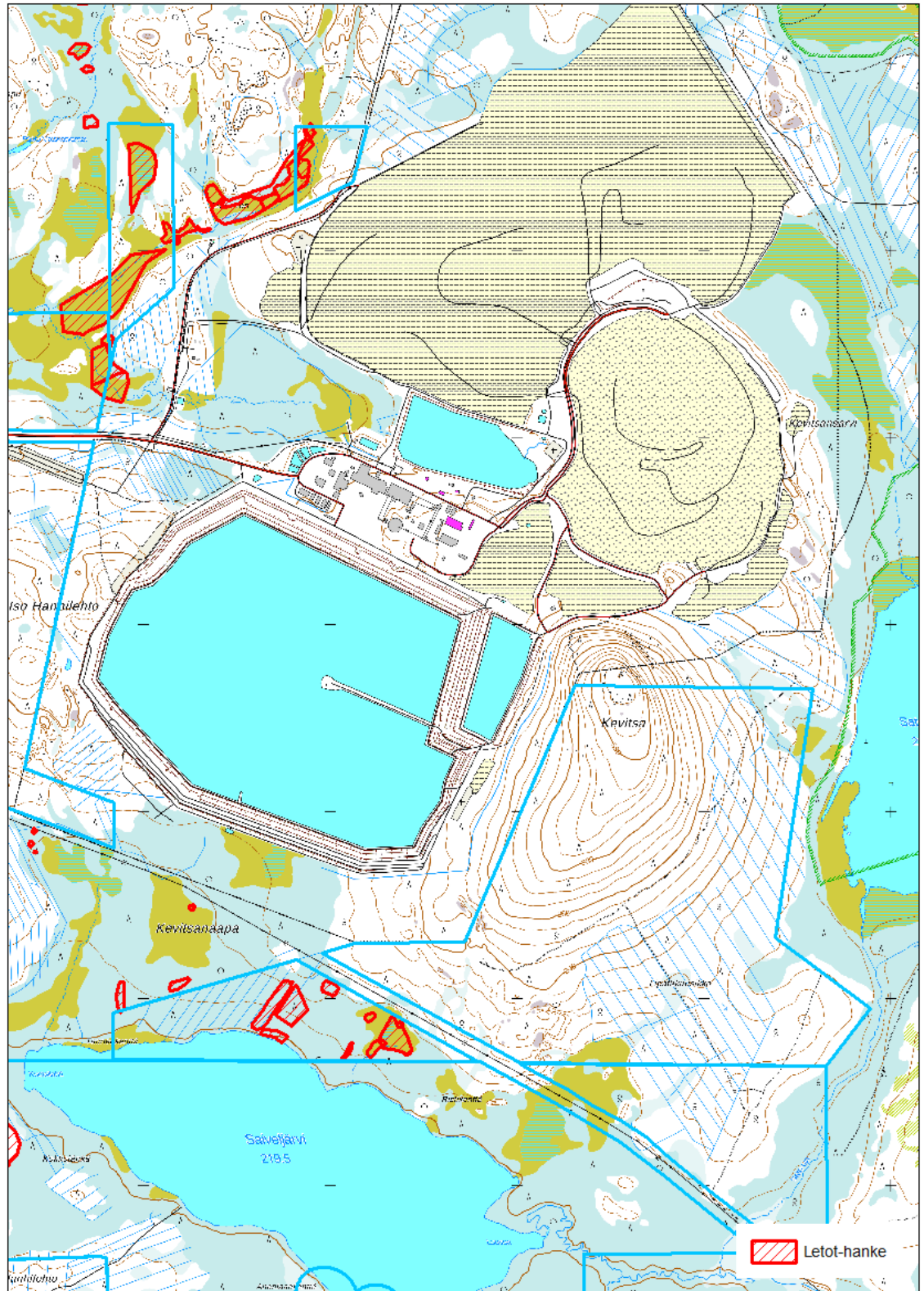
LAPELY/2653/2025

Kivilajihavaintojen perusteella alueella voi olla myös luonnonsuojelulain 64 §:n tarkoittaman suojellun luontotyyppin, kalkkikallion esiintymiä.

16.7.2025

Hakemusalueella on ELY-keskuksen Letot-hankkeessa tekemien maastokartoitusten perusteella uhanalaisia soiden luontotyyppisiä (kts. seuraavan sivun kartta). Niistä välipintaletot ovat erittäin uhanalaisia sekä lettokorvet, rimpiletot, reunavaikutteiset lettorämeet ja lettonevarämeet vaarantuneita. Rahkainen lettoräme on luokiteltu silmälläpidettäväksi. Alueen soita ei ole kartoitettu kattavasti. ELY-keskus on aiemmin toimittanut yhtiölle paikkatietoaineistoja Letot-hankkeen kartoituksista. Harvinaiset tai uhanalaiset luontotyypit voivat olla kaivoslain 11 § tarkoitettuja harvinaisia tai

arvokkaita luonnonesiintymiä, jota ei saa olennaisesti vahingoittaa (HE 273/2009). Tutkimusojien ja -kuoppien kaivamisella sekä kesäaikaisella maastoliikenteellä on haitallisia vaikutuksia uhanalaisille letoille ja niiden lajistolle. Lumipeitteisenä aikana

roudassa olevalla suolla tehtävät kairaukset eivät pääosin aiheuta niin suuria vaikutuksia, että niillä olisi merkitystä luontotyyppitasolla. Puustoisilla luontotyyppikuvioilla tehtävä puiden poistaminen heikentää luontotyyppiä.

ELY-keskus esittää, että lettokorvet jätettäisiin kokonaan sellaisen toiminnan ulkopuolelle, jossa puustoa on tarpeen raivata, ja että kaikilla uhanalaisilla suoluontotyypeillä tutkimuksia tehtäisiin vain talviaikaan maan ollessa roudassa ja lumipeitteinen.

Rauhoitetut, erityisesti suojeltavat ja uhanalaiset lajit (kaivoslain 11 §:n kohdat 3 ja 4)

Harvinaiset tai uhanalaiset lajit ovat kaivoslain 11 § kohdan 4 tarkoittamia harvinaisia tai arvokkaita luonnonesiintymiä, jota ei saa olennaisesti vahingoittaa (HE 273/2009).

Ajantasaiset esiintymätiedot malminetsintäalueelta tulee tarkistaa ja huomioida tutkimussuunnitelmaa laadittaessa. Lajitiedon jakelu tapahtuu nykyään Suomen lajitietokeskuksen Laji.fi-sivuston kautta. Myös ympäristöhallinnon yhteisestä lajitiedon tallennusjärjestelmästä LajiGIS:stä tiedot siirretään kerran viikossa laji.fi -järjestelmään. Laji.fi:ssä on lajiaineistoja myös lukuisista muista lähteistä, esim. museoiden tietokannoista. Suurin osa lajiaineistosta on suoraan kaikkien nähtävissä Laji.fi-sivustolla, mutta sensitiivisten lajien paikkatiedot on karkeistettu esim. 1 km tai 5 km ruudun tarkkuudelle tai joissain tapauksissa salattu kokonaan. Nämä käyttörajoitetut aineistot saa käyttöönsä kirjautumalla Laji.fi-sivustolle ja tekemällä aineistopyynnön tietyltä alueelta. ELY-keskus ei enää vastaa lajitiedon luovuttamista koskeviin tietopyyntöihin.

Maahan kajoavissa malminetsintätoimissa suojeltujen lajien esiintymät on rajattava malminetsinnän vaikutusten ulkopuolelle. Suojaetäisyyksien määrittelyssä tulee ottaa huomioon, että lajia voi esiintyä pistemäistä esiintymäpaikkaa laajemmalla alueella.

Hakemusalueen lajistoa ei ole kattavasti kartoitettu, mutta siltä tunnetaan seuraavat uhanalaiset ja huomionarvoiset kasvilajit:

- lapinleinikki (elinvoimainen, tiukasti suojeltu IV (b), rauhoitettu)
- suovalkku (silmläpidettävä, rauhoitettu)
- suopunakämmekä (silmläpidettävä)

Luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaiset lajit eli yhteisön tärkeänä pitämät kasvilajit edellyttävät tiukkaa suojelua (luonnonsuojelulaki 78 §). Malminetsintäluvassa tulee varmistaa, ettei toiminnalla hävitetä tiukasti suojeltujen lajien esiintymiä. Liitteen IV kasvilajien suojavyöhykkeen tulee olla vähintään 30 metriä esiintymän reunasta lukien. Suojavyöhykkeellä ei saa tehdä maahan kajoavia tutkimuksia. Suojaetäisyyksien määrittelyssä tulee ottaa huomioon, että rauhoitettua lajia voi esiintyä pistemäistä esiintymäpaikkaa laajemmalla alueella.

Luonnonsuojelulain 69 §:n nojalla rauhoitetun kasvin hävittäminen on luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan kielletty. Malminetsintäluvassa tulee varmistaa, ettei toiminnalla hävitetä rauhoitettujen lajien esiintymiä. Rauhoitettujen kasvilajien suojavyöhykkeen tulee olla vähintään 20 metriä esiintymän reunasta lukien. Suojavyöhykkeellä ei saa tehdä maahan kajoavia tutkimuksia. Suojaetäisyyksien

16.7.2025

määrittelyssä tulee ottaa huomioon, että rauhoitettua lajia voi esiintyä pistemäistä esiintymäpaikkaa laajemmalla alueella.

Alueella esiintyy lettoja, joilla saattaa kasvaa lisääkin rauhoitettua kasvilajistoa. Mikäli syväkairauksia ja tutkimuskaivantoja halutaan tehdä letoilla, tulisi niiden rauhoitetun lajiston esiintyminen selvittää maastossa ennen tutkimuksia.

Hakemusalueelta ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajin viitasammakon havaintoja. ELY-keskus pitää epätodennäköisenä, että talviaikainen syväkairaus heikentäisi mahdollisia viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, mikäli käytetään soijan talteenottolaitteistoa. Jos suoalueilla tai niiden reunoilla suunnitellaan tehtäväksi koekuoppia, tulee etukäteen kartoituksin varmistaa, ettei kyseisillä alueilla ole viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Hakemusalueen vaikutusalueella on lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitetun, luonnonsuojelulain 73 § nojalla rauhoitetun suuren petolinnun pesäreviiri, joka on säännöllisesti käytössä. Luonnonsuojelulain 70 § ja lintudirektiivin 5 artiklan mukaan lajien tahallinen häiritseminen erityisesti lisääntymis- tai jälkeläisten kasvatusaikana tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Reviirin tarkemmat tiedot on annettu salassa pidettävässä liitteessä 1. Ajantasaisimman tiedon reviirin tilanteesta saa Metsähallitukselta. Metsähallituksen tässä yhteydessä antamia ohjeita on noudatettava malminetsintätoiminnassa.

Pesintäaikana pesien 1100 m vyöhykkeellä ei tule tehdä koneellista tutkimustoimintaa eikä liikkua ajoneuvoilla. Kaikkea pesimäaikaista liikkumista vyöhykkeellä tulee välttää. Rajoitus ei edellytä todistetusti alkanutta pesintää, vaan säännöllisesti käytetty pesä on lain suojaama. Pesimäkauden alku on erityisen herkkää aikaa. Pesinnän varmistaminen tai pesän tarkkailu omatoimisesti voi aiheuttaa luonnonsuojelulaissa kielletyn seurauksen.

Metsänkäytössä yhteisesti sovitut suojavyöhykkeet eivät ole sellaisenaan sovellettavissa malminetsintään toiminnan erilaisen keston ja intensiteetin vuoksi. ELY-keskus katsoo, että koska malminetsintäluvuissa ei pääasiassa rajoiteta toiminnan kestoa ja intensiteettiä lainkaan, on lajin turvaamiseksi tarpeen antaa malminetsintäluvassa lupamääräys.

ELY-keskus muistuttaa, että suurin osa Suomen pesimälinnuista on luonnonsuojelulailla rauhoitettuja. Rauhoitettua eläinlajia ei saa tahallisesti tappaa tai häiritä. Erityisen tärkeää häirinnän välttäminen on lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla (LSL 70 §). Kielto koskee tahallista häirintää. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan koneellinen, melua tuttava malminetsintä aiheuttaa häiriötä linnuille ja se tulisi mahdollisuuksien mukaan tehdä lintujen lisääntymisajan ulkopuolella.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma (kaivoslain 13 §)

Korkein hallinto-oikeus on 15.8.2024 antamassaan päätöksessä KHO:2024:97 todennut, että maan pinnalle nouseva hienojakoinen kiviaines eli kairaussoija on kaivoslain 13 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätettä. Päätöksessään KHO on myös

16.7.2025

todennut, että kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman laatimisvelvollisuudesta ei ole säädetty poikkeusta esimerkiksi kaivannaisjätteen vähäisen määrän perusteella.

ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmassa ei ole annettu tietoja kaivannaisjätteen laadusta, vaikka hakemusalueen vieressä sijaitsee toimiva kaivos. Hakemusalueella on paikkatietoaineistojen perusteella mustaliusketta, johon liittyviä riskejä ja niihin varautumista olisi tullut käsitellä jätehuoltosuunnitelmassa. Esitetty suunnitelma ELY-keskuksen näkemyksen mukaan puutteellinen eikä se täytä kaikilta osain kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman sisältövaatimuksia (kaivoslain 13 § ja VNA 391/2012).

Suunnitelmassa tulee esittää seuraavat tiedot:

- Malminetsinnästä syntyvä maa- ja kiviainesjäte, sen määrä ja ominaisuudet (tarvittaessa kaatopaikkakelpoisuuden selvittäminen)
- Tiedot alueen ympäristöstä
- Tiedot tutkimusten vaikutuksista ympäristöön
 - Kasvillisuuden peittovaikutukset
 - Vesistövaikutukset
 - Maaperän pilaantuminen
- Tiedot ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tehtävistä toimita
- Tiedot toiminnan tarkkailusta ja toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimita
- Kaivannaisjätteen hyödyntäminen ja käsittely
- Tiedot maa- ja kiviainesjätteen merkittävistä ympäristövaikutuksista

Lisäksi jätehuoltosuunnitelmaan tulee sisällyttää toiminnassa mahdollisesti käytettävien kemikaalien käyttöturvallisuustiedotteet. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä ja osoitettava kaivannaisjätteen ominaisuudet myös tältä osin, jotta jäte voidaan toimittaa oikeaan vastaanottoipaikkaan.

Muut turvallisuusnäkökohdat (kaivoslain 11 §:n kohta 1)

Mikäli malminetsinnässä ilmenee öljyvahingon uhka, jota toiminnanharjoittaja ei saa itse torjuttua/hoidettua, tulee siitä tehdä välittömästi ilmoitus hätäkeskukseen.

Hakemusalueelle sijoittuu moottorikelkkaura, joka tulee huomioida malminetsinnässä. Mikäli malminetsinnässä on kairakoneella tarpeen ylittää ura, käyttää uraa liikkumiseen tai tehdä uralla tutkimuksia, tulee olla yhteydessä uran ylläpitäjään.

Veden ottaminen

ELY-keskus ei ole vesitalousasioissa lupaviranomainen vaan se toimii valtion valvontaviranomaisena ja ottaa muun muassa kantaa vesitaloushankkeiden luvanvaraisuuteen tai oikeuden tarpeeseen. Vesilain mukaisen luvan tai oikeuden tarvetta tarkastellaan aina paikka-/tapauskohtaisesti. Vesilain mukainen luvan-/oikeudentarve ratkaistaan lupamenettelyssä. Aluehallintovirasto lupaviranomaisena tai ELY-keskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen vesilain valvontaviranomaisina

16.7.2025

eivät voi antaa yksittäisen hankkeen luvanvaraisuudesta sellaista ennakkotietoa, joka sitoisi lupaviranomaista lupamenettelyssä.

Ilmoitus veden ottamisesta: veden ottaminen vaatii vesilain (587/2011) 2 luvun 15 §:n mukaisesti pinta- ja pohjaveden ottamista koskevan ilmoituksen ELY –keskukselle, jos otettava vesimäärä ylittää 100 m³/vrk, eikä ottaminen edellytä vesilain 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan lupaa.

Oikeus ottaa vettä toisen alueelta: ELY-keskus kiinnittää huomiota vesilain 4 luvun säännöksiin, joiden mukaan, jos pinta- tai pohjavettä otetaan toisen alueelta muuhun kuin tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen käyttöön, saattaa olla tarpeen hakea aluehallintovirastolta oikeutta veden ottamiseen toisen alueelta (vesilaki 4 luku 3 § ja 4 §). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vedenkäyttö malminetsinnässä, esimerkiksi kairaus- tai lumetusvetenä, ei lähtökohtaisesti ole rinnastettavissa vesilaissa tarkoitettuun tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen vedenkäyttöön.

ELY-keskus antaa tarvittaessa lausunnon siitä, tuleeko hankkeelle hakea vesilain mukaista lupaa tai oikeutta aluehallintovirastosta.

ELY-keskus edellyttää, että kairausvedenottoa ei tehdä pienitilavuuksisista luonnonvesistöistä (vesilaki 2. luku 11 §, 3. luku 2 §).

Maisemaan kohdistuvat vaikutukset

Malminetsintäalue ei sijaitse valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, eikä alueella ole valtakunnallisesti arvokkaita tuuli- ja rantakerrostumia, moreenimuodostumia, kallioalueita eikä kivikoita.

Hakemuksen perusteella alueella tehtäviin tutkimuksiin kuuluvat tutkimuskaivannot. Hakemusalueen pinnanmuotojen vuoksi on mahdollista, että tutkimusojat tai -kuopat tai puuston poisto saattavat aiheuttaa maisemavaikutuksia.

Esitetyt tutkimukset voivat aiheuttaa kaivoslain 11 §:n kohdassa 5 tarkoitettua merkittävää maisemallista haittaa.

Kaavoitus

Kaivoslain 46 § kohdan 6 mukaan malminetsintälupaa ei saa myöntää alueelle, jossa luvan mukainen toiminta vaikeuttaisi oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista. ELY-keskus ei ota lausunnossa kantaa malminetsinnän vaikutuksiin kaavan mukaiseen tarkoitukseen.

Liikennealueet

Alueella ei ole kaivoslain 9 § neljännen momentin mukaisia liikennealueita.

Lausunto hakemuksesta täytäntöönpanemiseksi muutoksenhausta huolimatta

16.7.2025

Lähtökohtaisesti malminetsintäluvan mukaisiin toimenpiteisiin ei tule ryhtyä ennen kuin lupa on lainvoimainen (kaivoslaki 168 § 1 mom.).

Täytäntöönpanomääräyksen edellytyksenä on, että täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa (kaivoslaki 169 § 2 mom.). Täytäntöönpanomääräyksen nojalla voidaan sallia vain sellaiset toimenpiteet, joiden suorittamisen jälkeen olot on mahdollista palauttaa aiempaa vastaaviksi (HE 273/2009).

ELY-keskus katsoo, että täytäntöönpanomääräystä ei tulisi myöntää. Malminetsintäluvan myöntäminen alueelle voi aiheuttaa tässä lausunnossa mainittuja luonnonsuojelulaissa kiellettyjä seurauksia, eikä luonnonoloja ole välttämättä mahdollista palauttaa aiempaa vastaaviksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Merkintä sähköisestä allekirjoituksesta on dokumentin viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt ylitarkastaja Riikka Juutinen ja ratkaissut luontoympäristöyksikön päällikön sijaisena ylitarkastaja Pekka Räinen. ELY-keskuksen yhteyshenkilönä toimii lausunnon esittelijä.

Liitteet

Liite 1. Salassa pidettävät lajitiedot

Tiedoksi

Boliden Kevitsa Mining Oy, Mira Kyllästinen
Metsähallitus/Kiinteistökehitys, kirjaamo

Tämä asiakirja LAPELY/2653/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/2653/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Juutinen Riikka 17.07.2025 08:43

Ratkaisija Räinen Pekka 17.07.2025 07:32

Lausunto

ROIDno-2025-3154

17.7.2025

Viite: Lausuntopyyntö 18.6.2025
Asia: SODANKYLÄ – ML2024:0049

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (621/2011) 37§ nojalla Lapin maakuntamuseolta lausuntoa Sodankylän kunnan alueeseen kohdistu-vasta malminetsintälupahakemuksesta ML2024:0049. Lupahakemuksen kopio on toimitettu lausuntopyynnön yhteydessä Lapin maakuntamuseolle. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Sodankylän kunnan alueesta (pl saamelaiten kotiseutualue) vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona museolain 7§ 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänsä puitteissa.

Aiottu malminetsintäalue sijaitsee Sodankylän kunnan alueella Kevitsan kaivoksen etelä- ja luoteispuolella käsittäen 448,82 ha:n alan.

Alueelta tunnetaan yksi arkeologinen kohde, 1000038890 (Kevitsa 2), joka on kelottunut puu, jossa on kruununleima ja todennäköisesti melko nuori kaiverus. Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan kohde ei ole luonteeltaan sellainen, että se vaikuttaisi malminetsintään.

Alueen arkeologisten selvitysten tilanne katsotaan ajantasaiseksi. Hakemuksen puitteissa ei ole tällöin tarvetta edellyttää arkeologisia selvityksiä.

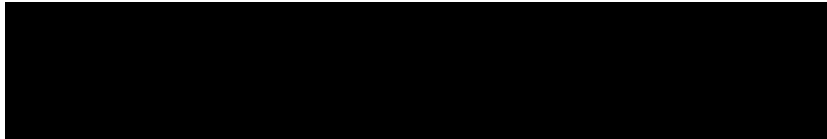
Lapin maakuntamuseo kuitenkin muistuttaa, että muinaismuistolain (295/1963) 1§ mukaisesti, on muinaisjäännökseen kajoaminen ilman muinaismuistolain nojalla myönnettyä lupaa kielletty. Näin ollen muinaismuistolain 14§ mukaisesti, jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ kohteen luona keskeytettävä välittömästi ja löydöstä on viipymättä tehtävä ilmoi-

tus joko Museovirastolle tai alueellisen vastuumuseon (Lapin maakuntamuseo) arkeologille. Niin ikään muinaismuistolain 16§ mukaisesti, jos alueelta löydetään muinaisesineeksi epäilty esine, tai sellaisen katkelma, on kaivuu paikalla lopetettava välittömästi ja otettava viipymättä yhteys joko Museovirastoon tai alueellisen vastuumuseon arkeologiin.

Kaivoslain 51§ 7 kohtaan viitaten, siinä tapauksessa, että malminetsintälupa myönnetään, tulee ennen maastotöiden aloittamista esitettävä tutkimussuunnitelma toimittaa tiedoksi Rovaniemen kaupungin kirjaamoon (kirjaamo@rovaniemi.fi) Lapin maakuntamuseolle osoitettuna, jotta Lapin maakuntamuseo voi tarvittaessa ottaa suunnitelmaan kantaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rovaniemellä 17. heinäkuu 2025

Jari-Matti Kuusela
Arkeologi, FT, dos.

Jakelu: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Boliden Kevitsa Mining Oy
Lapin ELY-keskus
Museovirasto

Lisäselvitys

LISÄSELVITYS KOSKIEN LAUSUNTOA LUPAHAKEMUKSEEN KEIVITSA ML2024:0049

Lapin elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus (myöh. ELY-keskus) on antanut lausunnon (LAPELY/2653/2025) koskien Keivitsa ML2024:0049 Boliden Kevitsa Mining Oy:n (myöh. yhtiö/hakija) malminetsintälupahakemusta. Boliden Kevitsa Mining Oy:n malminetsintä antaa lausuntoon liittyen oheisen lisäselvityksen.

1. ELY-keskus on lausunnossaan todennut, että malminetsinnän lisäksi alueella tehdään geoteknisiä pohjatutkimuksia (mm. koekuopat). Lause on tältä osin hieman virheellinen, sillä yhtiö tekee geoteknisiä tutkimuksia hakemuksen mukaisesti ainoastaan tarvittaessa tukemaan kaivoksen infrasuunnittelua suunnitelluilla laajennusalueilla, eikä se ole siten jatkuvaa toimintaa. Koekuoppia ei toteuteta muilla alueilla ja kaikessa toiminnan suunnittelussa huomioidaan alueella tehdyt luontoselvitykset.

2. Hakija kiinnittää huomiota siihen, että ELY-keskus toistuvasti lausuu kaivoslain mukaisista asioista, jotka kuuluvat toimivaltaisen kaivosviranomaisen (Tukes) käsiteltäväksi. Yhtiö on tietoinen kaivoslain pykälistä hankkia alueelle maanomistajan suostumus, sillä ilman sitä hakemusta ei otettaisi ylipäätään käsittelyyn kaivosviranomaisessa. Viittaus siihen, että mm. maaperän märkyys ja lintujen rauhoitus ovat rajanneet kesäaikana tehtäviä tutkimuksia ja kuluttaneet käytössä olevaa lupa-aikaa, on kirjattu korostamaan myös sitä tosiasiaa, että todellisesta vuoden mittaisesta luvan mukaisesta tutkimusajasta voidaan joillakin alueilla hyödyntää ainoastaan 2-3 kuukautta, joka siten lyhentää todellista 15 vuoden maksimitutkimusaikaa usealla vuodella. Tämä on keskeinen seikka huomioitaessa mm. malminetsinnän vaikutuksia, jos todellinen tutkimusaika rajoittuu muutamaa viikkoihin vuodessa ajanjaksolle, jolloin esimerkiksi lintujen pesintää ei ole käynnissä. Toimintaa ei siten voida pitää luonteeltaan kovin intensiivisenä tai jatkuvia meluhäiriöitä aiheuttavana.

3. ELY-keskus viittaa lausunnossaan toistuvasti malminetsinnän meluvaikutuksiin ja Natura-arvioinnin tarpeeseen. Malminetsintälupahakemusalueen ulkopuolella sijaitsee Koitelaisen Natura-alue (FI1301716). Lähimmillään malminetsintäalueen etäisyys Natura-alueeseen on noin 80 metriä koskien noin 120 metrin levyistä aluetta malminetsintälupahakemusalueen ulkoreunalla, mutta suurimmilta osin hakemusalueen etäisyys Natura-alueeseen on tätä suurempi.

Alueelle on laadittu Keivitsa ML2017:0002 lupatunnuksen yhteydessä Natura-tarveharkintaselvitys vuonna 2017, ja selvitystä on täydennetty keväällä 2023 Natura-alueen suojelun perusteena olevien lintudirektiivin lajien osalta. Asiaan liittyen on tuolloin annettu myös 2023-05-09 päivätty vastine. Tarveharkintaselvityksen täydennyksen johtopäätösten mukaan hakemusalueelle ML2017:0002 suunnitellusta malminetsinnästä tai malminetsinnän ja Kevitsan kaivoksen toiminnasta aiheutuvista yhteisvaikutuksista ei arvioida aiheutuvan huomioitavia heikentäviä vaikutuksia Koitelaisen Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lintulajeihin tai humuspitoisten järvien ja lampien luontotyyppille (Satojärvi). Alueella on todettu olevan pysyvästi kohonnut melutaso kaivoksen toiminnasta johtuen. Malminetsintätoimista aiheutuvan lyhytaikaisen ja kaivoksen toimintaan verrattuna suhteellisen vähäisen melun ei arvioida ylittävän kaivoksen melutasoa Natura-alueen länsireunalla Satojärven alueella. Tuolloin yhtiö toteutti tutkimuksia kauempana Natura-alueen rajasta, mutta arvio pätee yhtä kaikki toimintaan myös silloin, kun toimintaa olisi lupahakemusalueen Naturan puoleisilla reunoilla. Yhtiöllä on ollut samalla alueella pitkään malminetsintälupa, jolle on myönnetty jatkoaikaa. Nyt hakemuksen kohteena oleva alue on lähestulkoon sama (aluetta pieneltä osin pienennetty). Yhtiön malminetsintätoiminnoissa tai kairausmäärissä ei ole tapahtunut muutoksia

Lisäselvitys

Kevitsan kaivoksen ympäristössä toimittaessa eikä nyt käsiteltävänä oleva lupahakemus tuo asiaan muutosta.

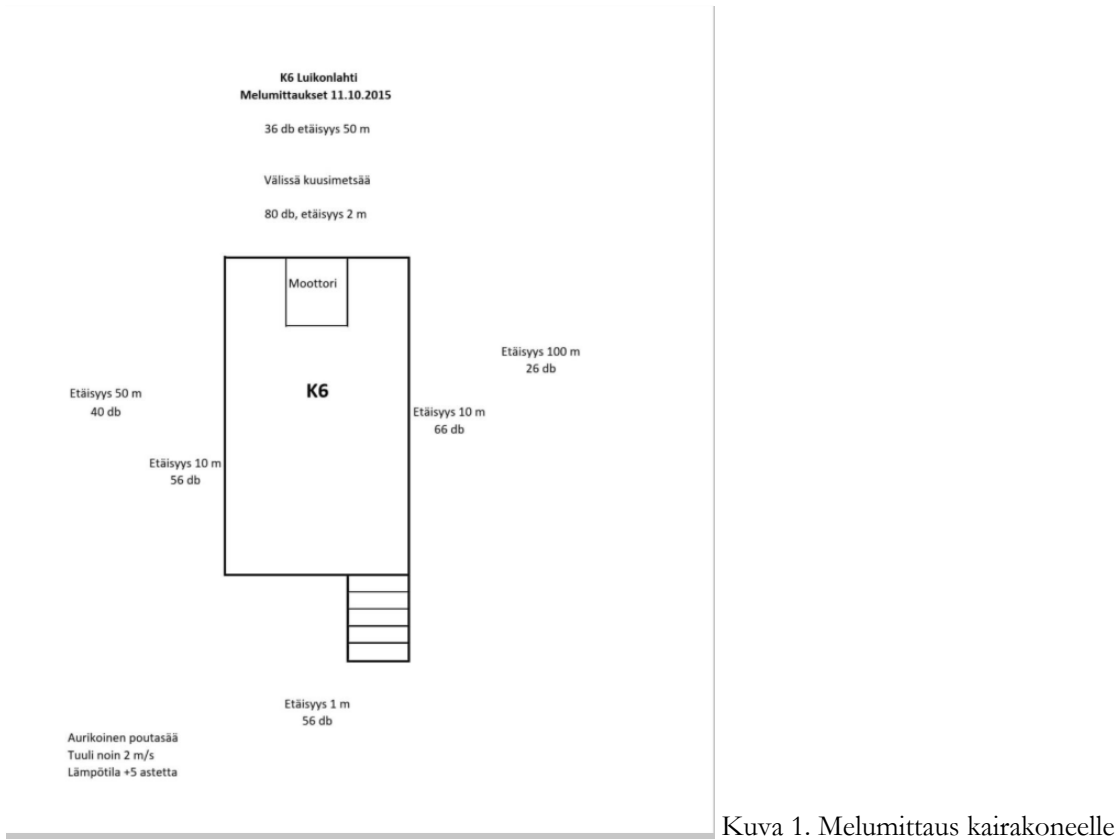
Hakija ei näe tarpeellisenä tehdä ainoastaan malminetsintää koskevaa erillistä Natura-arviointia, koska samaa asiaa on käsitelty jo useiden Kevitsan lähialueen malminetsintälupahakemusten ja lupapäätösten yhteydessä tilanteen muuttumatta eikä näissä arvioinneissa tai lupaprosesseissa ole noussut esille merkittäviksi luokiteltavia vaikutuksia. Lisäksi yhtiö huomauttaa, että Kevitsanvaaran suuren petolinnun pesän suojavyöhykerajaus (1100 m) rajaa tällä hakemusalueella myös Naturan läheisyydessä malminetsintätoimia automaattisesti aktiivisimman pesintäajan ulkopuolelle. Kairausten verrattain lyhyt kesto ja kairauskohteen välittömään läheisyyteen sijoittuvat meluvaikutukset eivät aiheuta suojeluperusteiselle lintulajistolle pitkäkestoisia tai pysyviä vaikutuksia.

Malminetsintää tullaan käsittelemään myös osana Kevitsan kaivoksen toimintoja ja moreeninottoa koskevan Natura-arvioinnin päivityksen yhteydessä samoilla perusteilla kuin mitä tässä vastineessa nyt nostetaan esille. Malminetsinnän vaikutukset alueen lintulajistoon ovat varsin pieni ja paikallinen osa Kevitsan toimintoja, eikä malminetsinnästä aiheudu yhdessä kaivoksen toimintojen tai moreeninoton kanssa merkittäviä vaikutuksia suojeluperusteisiin lintulajeihin. Samassa Natura-arvioinnissa on käsitelty myös lintuselvityksiä, joita on tehty kaivosalueen ulkopuolella ja myös ne tukevat arviota siitä, ettei malminetsinnällä ole aiheutettu heikentäviä vaikutuksia alueella pesivään lintulajistoon. Viimeisen 10 vuoden ajalta ei myöskään ole todennettu malminetsinnästä aiheutuneita vaikutuksia suojeluperusteena oleville lintulajeille tai niiden elinympäristölle Kevitsan kaivosalueen ympärillä sijoittuvilla lupa-alueilla tai Natura-alueen puolella.

5. Kairaustoiminnasta aiheutuva melu on luonteeltaan kausittaista, väli- tai lyhytaikaista ja hyvin paikallista. Kairakoneen tuottama ääni on tasaista ja laajataajuista, eli yksittäinen äänentaajuus ei normaalissa kairauksessa erotu. Kairausmelun voimakkuuteen vaikuttavat käytettävän kaluston ja sen määrän lisäksi vuodenaika (lumipeite), maaston muodot, vallitseva tuulen suunta sekä alueen puusto, jotka vaimentavat melua ja sen leviämistä jo varsin lyhyellä matkalla, kun osa melusta absorboituu maahan ja muihin esteisiin. Tästä syystä esimerkiksi puiden kaatoa kairauspaikalta pyritään minimoimaan, koska puusto osaltaan rajaa kairausten meluvaikutuksia ympäristöön.

Yhtiön käyttämän urakoitsijan kairauslaitteistolle on tehty melumittaus (Kuva 1.), jonka perusteella melu vaimenee keskimäärin 50 m matkalla 40 desibeliin. Tämä vastaa normaalia taustamelua maasto-olosuhteissa. Huomioiden lisäksi lupa-alueen ulkorajan etäisyys (80 metriä tai enemmän) Natura-alueeseen voidaan todeta, ettei merkittävää häiriövaikutusta alueen lintulajistoon synny. Koska malminetsinnän melulähteiden sijainti alueella vaihtelee ja on hyvin paikallinen sekä ajoittainen, ei laajemman melumallinnuksen laatiminen malminetsinnän lupa-alueita koskien ole tarkoituksenmukaista.

Lisäselvitys

Kuva 1. Melumittaus kairakoneelle

Eri yhtiöiden tekemät melumittaukset eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään riippuen esimerkiksi erilaisesta kalustosta ja niiden teknisistä ominaisuuksista, joten ELYn lausunnossaan esittämät vaikutusarviot kairauksen melutasoista eivät ole yhteneviä yhtiön mittaustulosten kanssa eivätkä liity yhtiön suunnittelemaan toimintaan.

Syväkairaukset ovat viimeisten 10 vuoden aikana painottuneet lintujen pesintäaikojen ulkopuoliseen aikaan ja kairauksia on toteutettu yleensä yhdellä koneella kerrallaan kullakin lupa-alueella. Nykyisillä melko pienimuotoisilla kairausmäärillä sekä pesimäaikaiset suojaetäisyydet huomioiden, ei myöskään kesäaikaisilla kairauksilla aiheuteta merkittävää haittaa suojeluperusteena oleville lintulajeille tai niiden elinympäristölle Naturan sisä- tai ulkopuolella luonnonsuojelulain määritelmän mukaisesti. Lisäksi tulee huomioida, etteivät syväkairaukset tai tutkimuskohteille liikkuminen sijoitu kuin harvoin lupa-alueen Naturan puoleisille reunoille, jolloin etäisyyttä Koitelaisen Natura-alueeseen syntyy useimmiten todellisia luparajoja enemmän, jolloin myöskin meluvaikutukset jäävät kauemmas varsinaisesta Natura-alueesta.

6. ELY-keskus on kehottanut arvioimaan toiminnan vaikutuksia saukkoon. Hakemusalueelle ei sijoitu tiedossa olevia saukon pesäpaikkoja ja esimerkiksi Sato-ojassa ja Viivajoessa kulkeva mahdollinen potentiaalinen saukon reviiri rajautuu hakemusalueen ulkopuolelle. Hakemusalueella ei myöskään aiemman toiminnan aikana ole näkynyt merkkejä saukosta. Kairausten ei arvioida aiheuttavan merkittäväksi määriteltävää haittaa lajille ja vaikutus on korkeintaan vähäinen. Tämä perustuu siihen, että yhtiön tekemällä malminetsinnällä ei ole vesistöihin tai veteen kohdistuvaa laajamittaista vesistöä muuttavaa toimintaa eikä alueelle kairausten toteutuksen jälkeen myöskään jää saukkoa häiritsevää toimintaa. Saukon jälkiä tarkkaillaan ennakoivasti tehtävillä maastokäynneillä ennen työmaan aloitusta ja mikäli merkkejä saukon vakituisesta liikkumisesta alueella havaitaan,

Lisäselvitys

otetaan se huomioon tutkimusten suunnittelussa siten, että kairaukset ja alueelle kulku voidaan sijoittaa kauemmas vakituisesta reitistä, jotta mahdollinen häiriövaikutus jäisi mahdollisimman pieneksi. Liikennöinti tutkimusalueella on melko vähäistä ja ajonopeudet maastossa rajoitettu, joten liikkumisen riskit saukolle voidaan arvioida korkeintaan vähäisiksi ja saukko pystyy halutessaan väistämään häiriölähteen.

7. Yhtiö on yrittänyt arvioida malminetsinnän yhteisvaikutuksia myös muiden alueen toimialojen/toimintojen osalta. Tämä on kuitenkin osoittautunut haastavaksi, koska monelta muulta hakemusalueelle ulottuvalta toimialalta/toiminnolta (metsätalous, poronhoito, moottorikelkkailu) puuttuvat kokonaan tiedot ja selvitykset ympäristö-/luontovaikutuksista tai niitä ei ole vaadittu lainkaan selvitettäväksi. Yhtenä esimerkkinä hakija toteaa, että hakemusalueella sekä muutoinkin Koitelaisen Natura-alueen välittömässä läheisyydessä on toteutettu useiden vuosien aikana erityyppisiä metsähakkuita. Yhtiön saamien vertailuaineistojen perusteella näiltä toiminnoilta ei ole edellytetty Natura-arviointia eikä metsänkäyttöilmoituksissa ole vaadittu metsätoimijaa tarkentamaan metsähakkuiden vaikutuksia läheiselle Natura-alueelle, vaikka hakkuu ulottuisi 20-50 metriä Natura-alueen rajasta. Arviota metsätalouden vaikutuksista ei myöskään löydy koskien suojeluperusteisia lintulajeja ja niiden elinalueita. Hakkuita on useassa tapauksessa toteutettu joko samalla alueella tai lähempänä Natura-alueita kuin mitä malminetsintä-alueiden rajaukset lähimmillään ovat. Ylipäätään Metsäkeskukselle toimitetuissa metsänkäyttöilmoituksissa ei ole mainintaa läheisestä Natura-alueesta lainkaan, vaikka hakkuita on toteutettu alueella useiden vuosien aikana ja rajaukset ovat selkeästi kartalla nähtävissä. Myöskään metsäkoneiden melumittaustuloksia ei ole löytynyt verrattaviksi. Huomioitavaa on, että Naturan läheisyydessä toteutettavissa metsähakkuissa muuttuvat/häviävät metsäpinta-alat ovat usein moninkertaiset sekä alueella liikkuminen ja melulähteet ja desibelitasot ovat varsin vaihtelevia malminetsintään verrattuna. Lisäksi alueen linnuston kannalta alue muuttuu useiksi vuosiksi maisemahaittoja mainitsematta. Käytännön turvallisuussyistä malminetsintää ei suoriteta samalla alueella käynnissä olevien hakkuiden kanssa, jos sellaisia alueella havaitaan.

Malminetsinnässä arvioidaan hakkuiden aiheuttamat mahdolliset aukkovaikutukset melun leviämisen osalta Natura-alueen puoleisilla lupa-alueilla toimittaessa. Tällöin malminetsinnän koneellista tutkimustoimintaa voidaan tarpeen mukaan rajata ajallisesti ja/tai etäisyyden mukaan esimerkiksi Satojärven puoleisella osuudella aktiivisena pesimäaikana kuten jo alueen aiempien lupien yhteydessä on toimittu.

Käytännöt ja lain soveltaminen vaatimuksineen eri toimialoille ovatkin siten varsin kirjavia, mutta verrattuna intensiivisiä muutoksia aiheuttavaan metsätoimialaan malminetsinnän vaikutukset ovat paikallisia, pienimuotoisia ja toiminnan riskit ympäristölle ja luonnolle ovat nykyisin varsin hyvin tunnistettuja ja niitä ennakoidaan ja seurataan säännöllisesti toiminnan eri vaiheissa. Myös urakoitsijoiden puolelta tehdään teknistä kehitystä mm. kairausyksiköiden melutasojen alentamiseksi.

Muiden yhtiöiden malminetsintätoimista tai suunnitelmista ei hakijalla myöskään ole tietoa, mutta niiden arvioidaan lupa-alueiden sijainnin perusteella sijoittuvan niin etäälle yhtiön omista toiminnoista, ettei yhteisvaikutuksia synny.

8. Kevitsanvaaraa koskeva suuren petolinnun pesärajoite on pesän koristelun puitteissa tietyiltä osin perusteltu luonnonsuojelulain määritelmän mukaisesti. Yhtiö kuitenkin huomauttaa, että pesä

Lisäselvitys

sijoittuu alle 500 metrin etäisyydelle suuresta avolouhoksesta sekä alle 200 metrin etäisyydelle sen aktiivisesti liikennöidystä kaivostiestä ja muista kaivoksen toiminnoista. Voidaankin olettaa petolinnun tottuneen alueen vaihtelevaan liikenteeseen sekä kaivoksen toimintaan, etenkin, kun petolintu liikkuu kaivosalueella säännöllisesti ja on uusimman malminetsinnän lausunnon mukaan tehnyt pesän koristelutoimia jo kaivostoiminnan alkuajoista lähtien, jolloin häiriöt alueella ovat olleet lajille uusia. Lisäksi etäisyyksistä kaivoksen toimintoihin johtuen lausunnossa esitetty 1100 metrin häiriötön vyöhyke ei toteutuisi muutenkaan, kun kaivosalueen puolella liikutaan eri muodoissa päivittäin ja tämän lisäksi räjäytyksiä tapahtuu säännöllisesti ajankohtien vaihdella. Samalla alueella on myös muuta toimintaa poronhoidosta metsätalouteen, joiden suojavyöhykerajauksista ei ole olemassa tarkempia tietoja. ELY:n laatimassa metsänkäsittelyohjeessa ja Metsähallituksen ympäristöoppaassa on metsätaloudelle annettu 1000 metrin suojavyöhyke kyseisen lajin osalta. Lausunto asettaa näin ollen ristiriidan koskien suojavyöhykerajauksia ja häiriöttömyyden määritelmää sekä on ristiriitainen eri toimialojen välillä.

Malminetsintää ei ole yhtiön toimesta toteutettu pesän lähistöllä pesintäaikana ja yhtiö noudattaa jatkossakin asetettuja pesimäaikaisia rajoituksia. Yhtiö kuitenkin harkitsee luvan hakemista Kevitsanvaaran pesän seuraamiseksi kameran avulla, jolloin pesän todellinen tilanne voidaan helposti ajantasaisesti todentaa sekä havaita oleileeko kyseinen suuri lintulaji kohteella toistuvasti vai pesikö pesässä samalla pesällä aiemmin havaittu, toinen, pienempi petolintu. Tällöin voidaan miettiä vaihtoehtoa jatkaa vuoden 2017 Natura-tarveselvityksessä esitettyä, ja tuolloin ELY:n toimesta hyväksytyä rajoitusta, jolloin 15.2. – 10.6. välisenä aikana pesän suojavyöhykkeellä ei tehdä malminetsintätoimia ja suojavyöhykealuetta voidaan pienentää esimerkiksi 500 metriin tilanteessa, jossa petolintu ei ko. pesällä oleskele kesäkuun alkupuoleen mennessä.

ELY- keskus on vuonna 2017 lausunnossaan todennut ko. pesän osalta, ettei vanha pesäreviirimerkintä rajoita hakemuksen mukaista tutkimustoimintaa huomioiden sen, että pesä on todettu Kevitsan v. 2009 ympäristöluvassa hylätyksi ja sitä varten on toteutettu vaihtopesälavat kauemmaksi kaivoksesta. Vuoden 2017 lausunnossa on siten ollut jo tiedossa pesän koristelutoimet usealta vuodelta, kun pesämerkintöjä on viimeisimmän malminetsintää koskevan lausunnon mukaan kirjattu kolmelta vuodelta ennen vuoden 2017 lausunnon antamista. Siltikään vuoden 2017 lausunnoissa (ELY, Metsähallitus) pesän ei ole todettu olevan edes jonkinlaisessa käytössä pesämerkinnöistä huolimatta. Kyseiselle lajille ei myöskään ole aiheutunut vaikutuksia, vaikka alueella on ollut lupapäätöksen mukainen lyhennetty rajoitusaika 10.6. saakka.

9. ELY-keskus toteaa myös lausunnossaan, että pesinnän omatoiminen varmistaminen tai pesän tarkkailu omatoimisesti voi aiheuttaa luonnonsuojelulaissa kielletyn seurauksen. Yhtiö ihmettelee ELY-keskuksen muuttunutta linjausta pesän seuraamisesta, sillä aiemmin käydyissä keskusteluissa mahdolliset tiedot havaituista lintujen pesinnöistä tai havaituista uusista pesäpuista on pyydetty toimittamaan ympäristöviranomaiselle ja tätä on pidetty hyväksyttävänä. Sama ilmoitusohjeistus koskee myös metsätaloutta. Yhtiön työntekijät ja edustajat tuntevat alueen uhanalaisen lintulajiston erityispiirteet ja käyttäytymistä, eikä yhtiöllä ole mitään syytä lähteä liikkumaan pesäpuun lähistölle, saati kiipeilemään puuhun, jos ko. pesän kohdalla on epäily alkaneesta pesinnästä. Yleisesti ottaen pesintää voidaan varmentaa esimerkiksi kameran ja kiikareiden avulla helposti kaukohavaintoina ja virallisiin helikopteritarkastuksiin verrattuna tätä voidaan pitää varsin lajistävällisenä tapana havainnoida tarpeen mukaan tilannetta.

Lisäselvitys

10. ELY-keskus on lisäksi maininnut vesistöalueilla tehtävät tutkimukset. Yhtiö ei ole niitä hakemuksessaan erikseen maininnut tutkimustoimenpiteenä, koska niitä ei ole yhtiön toimesta tehty. Mikäli vesistöjen päältä suunnitellaan toteutettavaksi tutkimuksia, ne mainitaan aina erikseen lupahakemuksessa. Malminetsintää on tehty vuosien aikana Mataraojan läheisyydessä ja mikäli tutkimustoimintaa suunnitellaan vesistöjen/ojitettujen alueiden läheisyyteen, huomioidaan mm. riittävät suojaetäisyydet ja kairausvesien johtaminen tutkimuskohteella ennakkoon tehtävässä riskinarviossa ja perehdytyksissä, jotta vesistöihin ei pääse valumaan kiintoainetta.

11. Yhtiö toteuttaa toimintaansa ennakoivasti ja vastuullisesti ja toimii jokaisella lupa-alueellaan samojen toimintaperiaatteiden mukaisesti. Yhtiö tekee jokaiselle työmaakohteelleen etukäteen riskiarvioinnin sekä maastotarkastukset, jossa tarkastellaan ja arvioidaan vaikutuksia ympäristöön ja luonnonoloihin. Tarvittaessa toteutetaan lisäselvityksiä. Riskiarvioinnin perusteella esimerkiksi kairaus-toiminnot ja kaluston siirto sekä liikkuminen tutkimusalueelle ja tutkimusten ajoitus suunnitellaan siitä lähtökohdasta, että mahdollisia vaikutuksia ei synny lainkaan tai ne ovat vähäisiä. Herkkiin kasvilajeihin jätetään suojaetäisyydet ja pesintäaikaisten rajoitteet ovat käytössä. Lisäksi työmaakohteille tehtävät perehdytykset ja tarkastukset sekä 24/7 toimiva kairausvalvonta ovat sitä varten, että mahdollisia vaikutuksia ennakoidaan ja niitä seurataan yhtiön sekä urakoitsijan toimesta ja toimintaa muutetaan tarvittaessa. Tarvittaessa työt lopetetaan alueella, mikäli työn aikana ilmenisi sellaisia vaikutuksia, joita ei voida sulkea pois riskiperustaisesti tehtävillä varotoimenpiteillä. Esitetyt riskiperustaiset havainnot ja omaehtoiset rajoitukset esimerkiksi lintujen pesintäaikaan ovat yhtiön normaalia toimintaa ilman, että niitä tarvitsee tarkastella erillisinä lieventävinä toimenpiteinä.

Sodankylässä 18.11.2025

Boliden Kevitsa Mining Oy, malminetsintä

KAIVOSLAIN (621/2011) MUKAINEN VAKUUS

Kaivoslain 10 luvun 107 §:n mukaan malminetsintäluvan haltijan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Tukes määrää malminetsintäluvulle asetettavaksi lupakohtaisen vakuuden. Vakuus tulee asettaa pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten.

Talletus tulee tehdä pankkiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksi. Pankin tai tilin omistajan tulee toimittaa tilivarojen panttausilmoitus avatusta vakuustilistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (os. PL 66, 00521 Helsinki) sekä antaa sitoumus, jolla se luopuu kuittausoikeudesta kyseiseen tiliin. Vakuustili ei saa olla määräaikainen.

Tilivarojen panttausilmoituksen allekirjoittaa pankin edustaja sekä pantattavan tilin omistaja, eli luvan saajayhtiön kaupparekisteriotteessa mainittu henkilö(t), joilla on nimenkirjoitusoikeus.

Vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi.

Tukesille vakuutta varten toimitettavat asiakirjat:

- Pankin tilivarojen panttausilmoitus (alkuperäinen kappale allekirjoituksin)
- Pantinantajan kaupparekisteriote

Asiakirjat tulee toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle osoitteeseen PL 66 (Opastinsilta 12B), 00521 Helsinki.